

N á v r h
ZÁKON
ze dne2009
o specifických zdravotních službách

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Hlava I
Obecná ustanovení

Základní ustanovení

§ 1

(1) Tento zákon upravuje

- a) poskytování specifických zdravotních služeb a s tím spojený výkon státní správy, práva a povinnosti pacientů a poskytovatelů zdravotních služeb (dále jen „poskytovatel“) souvisejících s poskytováním specifických zdravotních služeb,
- b) zapracovává příslušné předpisy¹⁾ a stanoví obecné zásady radiační ochrany osob v souvislosti s lékařským ozářením, režim provádění radiologických postupů a činností zahrnujících lékařské ozáření a míru odpovědnosti poskytovatelů a zdravotnických pracovníků v souvislosti s těmito postupy a činnostmi.

CELEX: 31997L0043

§ 2

Ustanovení zákona o zdravotních službách se v souvislosti s poskytováním specifických zdravotních služeb použijí, pokud tento zákon nestanoví jinak.

Hlava II
Zdravotní služby poskytované za zvláštních podmínek

Díl 1
Asistovaná reprodukce

§ 3

(1) Asistovanou reprodukcí se rozumí metody a postupy při kterých dochází k odběru zárodečných buněk, k manipulaci s nimi, ke vzniku embrya oplodněním vajíčka spermií mimo tělo ženy, k manipulaci s embryi, včetně jejich uchovávání, a to za účelem umělého oplodnění ženy

- a) ze zdravotních důvodů při léčbě její neplodnosti nebo neplodnosti muže, jestliže je málo pravděpodobné nebo zcela vyloučené, aby žena otěhotněla přirozeným způsobem, a

¹⁾ Směrnice Rady 97/43/EURATOM ze dne 30. června 1997 o ochraně zdraví osob před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření v souvislosti s lékařským ozářením a o zrušení směrnice 84/466/EURATOM.

jestliže je málo pravděpodobné nebo vyloučené, aby jiné metody léčby neplodnosti vedly k otěhotnění, nebo

- b) v případě potřeby časného genetického vyšetření embrya, je-li zdraví budoucího dítěte ohroženo z důvodu prokazatelného rizika přenosu geneticky podmíněných nemocí nebo vad, jejichž nositelem je tato žena nebo muž, (dále jen „léčba neplodnosti“).

(2) Zárodečnými buňkami se pro účely asistované reprodukce rozumí vajíčka a spermie.

(3) Umělým oplodněním ženy se rozumí

- a) zavedení spermií do pohlavních orgánů ženy, nebo
- b) přenos embrya vzniklého oplodněním vajíčka spermií mimo tělo ženy do pohlavních orgánů ženy.

(4) Pro umělé oplodnění ženy lze použít

- a) vajíčka získaná od této ženy,
- b) spermie získané od muže, který se ženou podstupuje léčbu neplodnosti společně,
- c) zárodečné buňky darované osobou, která není ženou nebo mužem podle písmene a) nebo b) (dále jen „anonymní dárce“); darovat zárodečné buňky může žena od 18 do 35 let nebo muž od 18 do 40 let; přičemž muž nesmí být příbuzný v řadě přímé nebo bratr, bratranec nebo syn bratrance nebo sestřenice ve vztahu k ženě darující vajíčka nebo ženě uvedené v písmenu a).

(5) Zárodečné buňky a embrya mohou být použita pouze pro umělé oplodnění. To neplatí, jde-li o embrya nevyužitá pro umělé oplodnění, která lze použít pro výzkum na lidských kmenových embryonálních buňkách za podmínek a pro účely stanovené zákonem upravujícím výzkum na lidských kmenových embryonálních buňkách²⁾.

(6) Genetická vyšetření embryí lze provádět pouze za účelem vyloučení rizika vážných geneticky podmíněných nemocí a vad u embryí před jejich zavedením do pohlavních orgánů ženy.

§ 4

Použití postupů asistované reprodukce není dovoleno pro účely volby pohlaví budoucího dítěte s výjimkou případů, kdy použitím postupů asistované reprodukce lze předejít vážným geneticky podmíněným nemocem mendlovského typu s vazbou na pohlaví, které

- a) jsou neslučitelné s postnatálním vývojem dítěte,
- b) výrazně zkracují život,
- c) způsobují časnou invaliditu nebo jiné vážné zdravotní postižení, nebo
- d) podle současných znalostí nejsou vyléčitelné.

§ 5

(1) Umělé oplodnění lze provést ženě v jejím plodném věku, a to na základě písemné žádosti ženy a muže, kteří léčbu neplodnosti hodlají podstoupit společně (dále jen „neplodný pár“). Žádost nesmí být starší než 6 měsíců; je součástí zdravotnické dokumentace vedené o ženě. Součástí žádosti je

²⁾ Zákon č. 227/2006 Sb., o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a o změně souvisejících zákonů

- a) výslovný souhlas muže s provedením umělého oplodnění ženy; tento souhlas musí být opakovaně vysloven před každým provedením umělého oplodnění,
- b) vyjádření registrujícího poskytovatele v oboru gynekologie-porodnictví, ze kterého vyplývá, že jiné metody léčby neplodnosti nevedly nebo nemohou vést k otěhotnění; tento lékař nesmí být v zaměstnaneckém nebo jiném obdobném poměru k poskytovateli oprávněným provádět metody asistované reprodukce.

(2) Umělé oplodnění nelze provést ženě, která má k muži příbuzenský vztah vylučující podle jiného právního předpisu uzavření manželství.

§ 6

(1) Zárodečné buňky lze odebrat a použít pro metody asistované reprodukce, jestliže byla posouzena zdravotní způsobilost osoby, které mají být odebrány, a ženy, které má být umělé oplodnění provedeno, (dále jen „příjemkyně“) v souladu se zákonem o lidských tkáních a buňkách³⁾. Příjemkyni nebo anonymním dárcem nesmí být osoba zbavená způsobilosti k právním úkonům nebo osoba s omezenou způsobilostí k právním úkonům tak, že není způsobilá posoudit poskytnutí zdravotních služeb, popřípadě důsledky jejich poskytnutí.

(2) Provedení jednotlivých výkonů asistované reprodukce příjemkyni lze provést, jestliže před jejich započítím s nimi vyslovila souhlas. Vyslovení souhlasu zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o příjemkyni ošetřující lékař, který záznam podepíše; záznam rovněž podepíše příjemkyně.

(3) U jedné příjemkyně smí být oplozeno jen tolik vajíček a přeneseno do jejích pohlavních orgánů jen tolik embryí, kolik je podle současného stavu lékařské vědy zapotřebí k pravděpodobně úspěšnému navození těhotenství. Počet oplozených vajíček se zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o příjemkyni.

(4) Pokud při umělém oplodnění příjemkyně nebyla použita všechna embrya vytvořená ve prospěch neplodného páru, lze je uchovat a použít pro další umělé oplodnění této příjemkyně z neplodného páru. To neplatí, jestliže neplodný pár písemně prohlásí, že embrya nehodlá použít pro své další umělé oplodnění a zároveň vysloví souhlas s jejich použitím pro jiný anonymní neplodný pár, nebo vysloví souhlas s použitím nadbytečných embryí k výzkumu podle zákona o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách. Embryo vzniklé na základě vajíčka příjemkyně nebo spermie muže z neplodného páru lze použít pro umělé oplodnění jiné příjemkyně, pokud byla posouzena zdravotní způsobilost ženy a muže v rozsahu stanoveném pro anonymního dárce.

§ 7

Na základě písemné žádosti neplodného páru poskytovatel zajistí ukončení skladování zmrazených embryí, a to za přítomnosti dvou zdravotnických pracovníků. Záznam o ukončení skladování se provede do zdravotnické dokumentace vedené o příjemkyni. Pokud po deseti letech skladování embryí nereaguje neplodný pár na opakované písemné výzvy poskytovatele k vyjádření o dalším uchování embryí, lze bez souhlasu těchto osob ukončit skladování embryí.

³⁾ Zákon č. Sb., o zajištění jakosti a bezpečnosti lidských tkání a buněk určených k použití u člověka a o změně souvisejících zákonů (zákon o lidských tkáních a buňkách).

§ 8

(1) Poskytovatel, který je oprávněn provádět postupy a metody asistované reprodukce, je povinen zajistit zachování anonymity anonymního dárce a neplodného páru a anonymity anonymního dárce a dítěte narozeného z asistované reprodukce.

(2) Za odběr zárodečných buněk nevzniká osobě, které byly odebrány nárok na finanční ani jinou úhradu. Poskytovatel, který odběr provedl, hradí anonymnímu dárci na základě jeho žádosti účelně, hospodárně a prokazatelně vynaložené výdaje spojené s darováním zárodečných buněk. Jejich náhradu může požadovat na příjemkyni, které má být provedeno umělé oplodnění, nebo na poskytovateli, kterému byly zárodečné buňky nebo embrya k provedení asistované reprodukce předány. Poskytovatel, který převzal zárodečné buňky nebo embrya k provedení asistované reprodukce a který uhradil výdaje podle věty druhé, může náhradu těchto výdajů požadovat na příjemkyni, které má být provedeno umělé oplodnění.

(3) Poskytovatel, který provedl posouzení zdravotní způsobilosti anonymního dárce, ženy nebo muže z neplodného páru, je povinen údaje o jejich zdravotním stavu potřebné pro umělé oplodnění předat poskytovateli, který provádí umělé oplodnění; tento poskytovatel je povinen údaje o zdravotním stavu anonymního dárce uchovat po dobu 40 let od provedení umělého oplodnění a na základě písemné žádosti předat neplodnému páru nebo zletilé osobě narozené z asistované reprodukce informaci o zdravotním stavu anonymního dárce.

§ 9

(1) Umělé oplodnění může provádět pouze poskytovatel, který získal oprávnění k poskytování zdravotních služeb v oboru reprodukční medicína. Tento poskytovatel je povinen za každý kalendářního rok do konce února následujícího roku zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup údaje o úspěšnosti metod provádění umělého oplodnění. Úspěšností se rozumí zejména vztah mezi metodami umělého oplodnění a potvrzeným vznikem těhotenství. Ke stejnému termínu tyto údaje předá ministerstvu.

Je skutečně jisté, že reprodukční medicína bude i po redukci lékařských oborů samostatným lékařským oborem?

(2) Údaje o úspěšnosti metod umělého oplodnění u jednotlivých poskytovatelů sdělené podle odstavce 1 a průměrnou úspěšnost pro jednotlivé metody umělého oplodnění v daném kalendářním roce zveřejňuje ministerstvo každoročně do konce června ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Průměrná úspěšnost se zjišťuje na základě údajů předaných poskytovateli podle odstavce 1.

(3) Prováděcí právní předpis stanoví kritéria pro posuzování úspěšnosti metod provádění umělého oplodnění, rozsah sledovaných údajů a způsob a formu jejich předávání ministerstvu.

(4) Správní orgán, který vydal oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle jiného právního předpisu, oprávnění k poskytování zdravotních služeb změní, nebo je-li vydáno pouze pro obor reprodukční medicína, odejme, jestliže

a) úspěšnost poskytovatele ve více jak jedné metodě umělého oplodnění byla v uplynulém kalendářním roce více jak 30% pod průměrnou úspěšností pro jednotlivé metody uveřejněné podle odstavce 2, nebo

- b) úspěšnost poskytovatele ve více jak jedné metodě umělého oplodnění byla po dobu předchozích dvou po sobě jdoucích kalendářních letech více jak 20% pod touto průměrnou úspěšností pro jednotlivé metody.

Nejde o příliš přísné podmínky? Mohou znamenat ukončení lékařské činnosti v oboru i z důvodů, které mohou být spíše nahodilé. Nemělo by být procento nižší než průměrné úspěšnosti alespoň vyšší?

§ 10

Metody a postupy asistované reprodukce lze provádět pokud byly splněny též požadavky stanovené zákonem o lidských tkáních a buňkách.

Díl 2

Umělé ukončení těhotenství

§ 11

Umělým ukončením těhotenství se rozumí postupy ukončující těhotenství. Umělé ukončení těhotenství lze provést ze zdravotních důvodů nebo z jiných než zdravotních důvodů. Zdravotními důvody se rozumí takové nemoci, které mohou vážně ohrozit zdraví nebo život pacientky, zdravý vývoj plodu nebo zdraví nebo život budoucího dítěte, nebo pokud existuje vysoká míra pravděpodobnosti, že by k tomuto ohrožení mohlo dojít.

Pojem „zdravý vývoj plodu, zdraví nebo život budoucího dítěte“ je velmi vážný. Dosud to detailně upravuje vyhláška, což je ovšem předmětem kritiky, protože tak závažné otázky nemá upravovat podzákonný předpis. Přesnější úprava v zákoně by byla velmi žádoucí.

§ 12

(5) Těhotenství lze ze zdravotních důvodů uměle ukončit s písemným souhlasem pacientky.

(6) Pacientce zbavené způsobilosti k právním úkonům, pacientce s omezenou způsobilostí k právním úkonům tak, že není způsobilá posoudit poskytnutí zdravotních služeb, popřípadě důsledky jejich poskytnutí (dále jen „pacient zbavený způsobilosti k právním úkonům“) a nezletilé pacientce, lze ze zdravotních důvodů uměle ukončit těhotenství s písemným souhlasem zákonného zástupce.

Ani nezletilé pacientce přece nelze uměle ukončit těhotenství proti její vůli, pouze na základě souhlasu zákonného zástupce. S tím rozhodně nelze souhlasit a odporuje to též Úmluvě o lidských právech a biomedicíně.

§ 13

(1) Těhotenství z jiných než zdravotních důvodů lze ukončit, nepřesahuje-li 12 týdnů a nebrání-li ukončení závažné zdravotní důvody, pacientce

- a) starší 16 let, a to na základě její písemné žádosti,
- b) která nedovršila 16 let nebo pacientce zbavené způsobilosti k právním úkonům, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce.

Písemná žádost je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientce.

Stejná připomínka jako u § 12 odstavce 6.

(2) Před provedením umělého ukončení těhotenství je ošetřující lékař povinen podat pacientce informaci o povaze zdravotního výkonu, jeho trvalých následcích a možných rizicích, o alternativních možnostech řešení, o možnostech prevence otěhotnění v budoucnosti. Informace musí být podána před svědkem, kterým je zdravotnický pracovník. Pacientka může požadovat, aby při podání informace byl přítomen další svědek podle jejího výběru. Záznam o podání informace podepíše informující lékař, svědek, popřípadě svědci a pacientka; záznam je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientce.

(3) Provádění umělého ukončení těhotenství lze započít, jestliže pacientka nebo její zákonný zástupce před jejím započítáním vyslovili souhlas. Vyslovení souhlasu zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientce ošetřující lékař, který záznam podepíše; záznam rovněž podepíše pacientka nebo zákonný zástupce.

Návrh zákona neřeší otázku provádění umělého ukončení těhotenství u cizinek, zvláště v případech, kdy podle právní úpravy v daném státě je umělé ukončení těhotenství nepřipustné (Polsko). Je zde nebezpečí, že se ČR stane výjezdovou zemí, kam budou cizinky z těchto států jezdit pouze za účelem umělého ukončení těhotenství (tzv. interrupční turistika).

Díl 3

Sterilizace

§ 14

(4) Sterilizací se rozumí postupy, které zabraňují plodnosti bez odstranění nebo poškození pohlavních žláz. Sterilizaci lze provést ze zdravotních důvodů nebo z jiných než zdravotních důvodů. Zdravotními důvody se rozumí takové nemoci, které mohou vážně ohrozit zdraví nebo život pacienta, zdravý vývoj plodu nebo zdraví nebo život budoucího dítěte, nebo pokud existuje vysoká míra pravděpodobnosti, že by k tomuto ohrožení mohlo dojít.

(5) Sterilizaci lze provést pacientovi pouze s jeho písemným souhlasem.

§ 15

(1) Nezletilému pacientovi a pacientovi zbavenému způsobilosti k právním úkonům lze provést pouze sterilizaci ze zdravotních důvodů, a to na základě

- a) písemného souhlasu jeho zákonného zástupce,
- b) kladného stanoviska odborné komise, a
- c) souhlasu soudu.

(2) Odbornou komisí ustavuje poskytovatel. Členy odborné komise musí být nejméně tři lékaři se způsobilostí v oboru chirurgie nebo urologie v případě provádění sterilizace u muže, tři lékaři se způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví v případě sterilizace u ženy, klinický psycholog a osoba, která získala vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oboru právo (dále jen „právník“). Nejméně tři členové odborné komise nesmí být v pracovně právním nebo obdobném vztahu k poskytovateli, členem kontrolního orgánu poskytovatele nebo být statutárním orgánem, členem statutárního orgánu nebo společníkem poskytovatele. Stanovisko odborné komise je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi.

(3) Ošetřující lékař pacienta, který provedení zdravotního výkonu doporučil, nesmí být členem odborné komise; může být k jejímu jednání přizván.

(4) Nezletilý pacient nebo pacient zbavený způsobilosti k právním úkonům je přizván k jednání odborné komise, jestliže je schopen porozumět povaze zdravotního výkonu. Odborná komise podá pacientovi informaci o povaze zdravotního výkonu, jeho trvalých následcích a jeho možných rizicích. Záznam o podání informace podepíše členové odborné komise a pacient; záznam je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi.

(5) Návrh na vyslovení souhlasu s provedením sterilizace podává soudu poskytovatel⁴⁾. Poskytovatel k návrhu připojí písemný souhlas zákonného zástupce, popřípadě též vyjádření pacienta zbaveného způsobilosti k právním úkonům, a stanovisko odborné komise.

§ 16

(1) Sterilizaci z jiných než zdravotních důvodů lze provést osobě starší 18 let, nebrání-li jejímu provedení závažné zdravotní důvody, a to na základě její písemné žádosti. Žádost je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi.

(2) Před provedením sterilizace je ošetřující lékař povinen podat pacientovi informaci o povaze výkonu, jeho trvalých následcích a možných rizicích. Informace musí být podána před svědkem, kterým je zdravotnický pracovník. Pacient může požadovat, aby při podání informace byl přítomen další svědek podle jeho výběru. Záznam o podání informace podepíše informující lékař, svědek, popřípadě svědci a pacient; záznam je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi.

(3) Provádění sterilizace lze započít, jestliže pacient před jejím započítáním vyslovil souhlas. Vyslovení souhlasu zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi ošetřující lékař, který záznam podepíše; záznam rovněž podepíše pacient.

Díl 4 Kastrace

§ 17

(1) Kastrací se rozumí postupy, při kterých se odstraní hormonálně aktivní část pohlavních žláz u mužů.

⁴⁾ § 179 občanského soudního řádu

(2) Kastraci lze provést pacientovi staršímu 18 let, který je z důvodu lékařsky ověřeného sklonu páchat sexuálně motivované trestné činy nebezpečný jiným osobám nebo který trpí sexuálně deviantními sklony, a to na základě

- a) jeho písemné žádosti, která je součástí zdravotnické dokumentace, a
- b) kladného stanoviska odborné komise.

(3) Pacientovi zbavenému způsobilosti k právním úkonům lze kastraci provést na základě

- a) písemného souhlasu jeho zákonného zástupce,
- b) kladného stanoviska odborné komise, a
- c) souhlasu soudu.

§ 18

(1) Odbornou komisí ustavuje poskytovatel. Členy odborné komise jsou dva lékaři se způsobilostí v oboru sexuologie, lékař se způsobilostí v oboru psychiatrie, lékař se způsobilostí v oboru urologie, klinický psycholog a právník. Nejméně čtyři členové odborné komise nesmí být v pracovně právním nebo obdobném vztahu k poskytovateli zdravotních služeb, nesmí být členem kontrolního orgánu poskytovatele nebo být statutárním orgánem, členem statutárního orgánu nebo společníkem poskytovatele. Stanovisko odborné komise je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi.

(2) Ošetřující lékař pacienta, který provedení zdravotního výkonu doporučil, nesmí být členem odborné komise; může být k jejímu jednání přizván.

(3) Pacient je vždy přizván k jednání odborné komise. Pacient zbavený způsobilosti k právním úkonům je přizván k jednání odborné komise, jestliže je schopen porozumět povaze zdravotního výkonu. Odborná komise podá pacientovi informaci o povaze zdravotního výkonu, jeho trvalých následcích a možných rizicích. Záznam o podání informace podepíše členové odborné komise a pacient; záznam je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi. Poskytovatel předá kopii stanoviska odborné komise, které je podkladem pro provedení nebo neprovedení kastrace, pacientovi nebo jeho zákonnému zástupci.

(4) Návrh na vyslovení souhlasu s provedením kastrace podává soudu poskytovatel⁴⁾. Poskytovatel k návrhu připojí písemný souhlas zákonného zástupce, popřípadě též vyjádření pacienta zbaveného způsobilosti k právním úkonům, a stanovisko odborné komise.

(5) Provádění kastrace lze započít, jestliže pacient nebo jeho zákonný zástupce před jejím započítáním vyslovil souhlas. Vyslovení souhlasu zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi ošetřující lékař, který záznam podepíše; záznam rovněž podepíše pacient nebo jeho zákonný zástupce.

Díl 5

Změna pohlaví transsexuálních pacientů

§ 19

(1) Změnou pohlaví transsexuálních pacientů se pro účely tohoto zákona rozumí provedení zdravotních výkonů, jejichž účelem je provedení změny pohlaví chirurgickým zákrokem při současném znemožnění reprodukční funkce.

(2) Zahájit hormonální léčbu s následným chirurgickým zákrokem lze u pacienta staršího 18 let, způsobilého k právním úkonům, u něhož bylo na základě odborných vyšetření spolehlivě prokázáno transsexuální zaměření a který je schopen žít jako osoba opačného pohlaví, a to na základě

- a) jeho písemné žádosti, která je součástí zdravotnické dokumentace, a
- b) kladného stanoviska odborné komise.

(3) Změnu pohlaví nelze provést pacientovi, který trpí těžkou poruchou osobnosti, psychózou, závislostí na alkoholu, na návykových látkách⁵⁾ nebo který není schopen trvale žít jako osoba opačného pohlaví. Změnu pohlaví nelze zahájit v průběhu výkonu vazby, výkonu trestu odnětí svobody a v době pobytu v detenčním ústavu.

§ 20

(1) Odbornou komisi ustavuje poskytovatel. Členy odborné komise musí být nejméně dva lékaři se způsobilostí v oboru sexuologie, lékař se způsobilostí v oboru psychiatrie, lékař se způsobilostí v oboru gynekologie nebo urologie, klinický psycholog a právník. Nejméně čtyři členové odborné komise nesmí být v pracovně právním nebo obdobném vztahu k poskytovateli, členem kontrolního orgánu poskytovatele nebo být statutárním orgánem, členem statutárního orgánu nebo společníkem poskytovatele. Stanovisko odborné komise je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi.

(2) Ošetřující lékař pacienta, který provedení zdravotního výkonu doporučil, nesmí být členem odborné komise; může být k jejímu jednání přizván.

(3) Pacient je vždy přizván k jednání odborné komise. Odborná komise podá pacientovi informaci o povaze zdravotního výkonu, jeho trvalých následcích a možných rizicích. Záznam o podání informace podepíše členové odborné komise a pacient; záznam je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi. Poskytovatel předá kopii stanoviska odborné komise, které je podkladem pro provedení nebo neprovedení změny pohlaví, pacientovi.

(4) Provádění změny pohlaví lze započít, jestliže pacient před jejím započítáním vyslovil souhlas. Vyslovení souhlasu zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi ošetřující lékař, který záznam podepíše; záznam rovněž podepíše pacient.

Díl 6

Psychochirurgické výkony

§ 21

(1) Psychochirurgickým výkonem se rozumí neurochirurgický výkon, který se provádí k odstranění nebo zmírnění příznaků duševních nemocí v případě, kdy jsou již jiné léčebné metody vyčerpány.

(2) Psychochirurgický výkon lze provést na základě

- a) písemného souhlasu pacienta, a

⁵⁾ Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

b) kladného stanoviska odborné komise.

(3) Nezletilému pacientovi nebo pacientovi zbavenému způsobilosti k právním úkonům, lze psychochirurgický výkon provést na základě

- a) písemného souhlasu jeho zákonného zástupce,
- b) kladného stanoviska odborné komise, a
- c) souhlasu soudu.

(4) V průběhu výkonu vazby, výkonu trestu odnětí svobody, v průběhu ochranného léčení a v době pobytu v detenčním ústavu lze psychochirurgický výkon provést pouze na základě písemného souhlasu pacienta, kladného stanoviska odborné komise a souhlasu soudu.

§ 22

(1) Odbornou komisí ustavuje poskytovatel. Členy odborné komise musí být nejméně dva lékaři se způsobilostí v oboru psychiatrie, lékař se způsobilostí v oboru neurologie, lékař se způsobilostí v oboru neurochirurgie, klinický psycholog a právník. Nejméně čtyři členové odborné komise nesmí být v pracovním nebo obdobném vztahu k poskytovateli, členem kontrolního orgánu poskytovatele nebo být statutárním orgánem, členem statutárního orgánu nebo společníkem poskytovatele. Stanovisko odborné komise je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi.

(2) Ošetřující lékař pacienta, který zdravotní výkon doporučil, nesmí být členem odborné komise; může být k jejímu jednání přizván.

(3) Pacient je vždy přizván k jednání odborné komise. Nezletilý pacient nebo pacient zbavený způsobilosti k právním úkonům je přizván k jednání odborné komise, jestliže je schopen porozumět povaze zdravotního výkonu. Odborná komise podá pacientovi informaci o povaze zdravotního výkonu, jeho trvalých následcích a možných rizicích. Záznam o podání informace podepíše členové odborné komise a pacient; záznam je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi. Poskytovatel předá kopii stanoviska odborné komise, které je podkladem pro provedení nebo neprovedení psychochirurgického výkonu pacientovi nebo jeho zákonnému zástupci.

(4) Návrh na vyslovení souhlasu s provedením psychochirurgického výkonu podává soudu poskytovatel⁴⁾. Poskytovatel k návrhu připojí písemný souhlas zákonného zástupce, popřípadě též vyjádření pacienta zbaveného způsobilosti k právním úkonům, a stanovisko odborné komise.

(5) Provádění psychochirurgického výkonu lze započít, jestliže pacient nebo jeho zákonný zástupce před jejím započítáním vyslovil souhlas. Vyslovení souhlasu zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi ošetřující lékař, který záznam podepíše; záznam rovněž podepíše pacient nebo zákonný zástupce.

Díl 7

Genetické dědictví člověka

§ 23

(1) Genetickým dědictvím člověka se rozumí jaderný a cytoplazmatický genetický materiál v podobě nukleových kyselin vlastních lidské buňce (dále jen „lidský genom“). Nikdo nesmí být diskriminován z důvodu svého genetického dědictví.

(2) Genetické vyšetření je vyšetření pacienta zahrnující genetické testování, kterým se rozumí laboratorní analýzy lidských chromozomů, nukleových kyselin, proteinů, metabolitů nebo další vyšetření nutných ke genetické diagnóze, podle současné úrovně vědeckého poznání.

(3) Genetická vyšetření lze provádět pouze pro účely

- a) zdravotních služeb, a to k
 1. zjišťování geneticky podmíněných nemocí a vrozených vývojových vad,
 2. zjišťování genetického podílu na vzniku a průběhu nemocí,
 3. odhalení genetické predispozice nebo náchylnosti k nemoci,
 4. určení nositele genu způsobujícího nemoc,
 5. určení preventivních postupů, případně léčby, nebo
- b) výzkumu spojeného se zdravím a jeho poruchami,
- c) stanovené jinými právními předpisy.

(4) Genetická vyšetření pacienta pro účely zdravotních služeb nebo výzkumu lze provést pouze po podání náležité informace v průběhu genetického poradenství poskytovatelem v oboru lékařská genetika s písemným souhlasem pacienta.

(5) Genetické vyšetření biologického materiálu odebraného z těla zemřelého lze provést

- a) pro účely zjištění příčin úmrtí,
- b) pro účely zjištění geneticky podmíněných nemocí, jestliže s tím pacient za svého života nebo osoby blízké zemřelému vyslovily souhlas; pro souhlas s genetickým vyšetřením se použijí ustanovení zákona o zdravotních službách obdobně,

Pojem osoby blízké tak jak je definován v § 116 občanského zákoníku je ve zdravotnictví těžko použitelný. Soud jistě může zkoumat, zda poměr osob byl takový, že by újmu, kterou utrpěla jedna z nich druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní, lékař toto těžko zjistí a ocitá se v zásadních otázkách v právní nejistotě (tato připomínka platí všude tam, kde se pojem „osoba blízká“ vyskytuje).

(6) Za podstoupení genetického vyšetření nesmí být vyšetřovanému nabídnuta nebo poskytnuta finanční odměna nebo jiný prospěch. Výsledky genetických vyšetření nesmějí být bez písemného souhlasu pacienta poskytovány třetím osobám. Třetími osobami nejsou zdravotničtí pracovníci poskytující navazující zdravotní služby. Prodej výsledků genetických vyšetření je zakázán.

(7) Prenatální genetické vyšetření nesmí být prováděno s cílem zjistit u plodu pohlaví z jiných důvodů než podle odst. 3 písmeno a).

§ 24

(1) Zásah směřující ke změně lidského genomu lze provádět pouze pro preventivní, diagnostické nebo léčebné účely, a to pouze tehdy, pokud není jeho cílem zavést jakékoliv změny v genetickém dědictví kteréhokoliv z potomků.

(2) Každý postup, jehož účelem je vytvořit lidskou bytost, která má shodný lidský genom s jinou lidskou bytostí, a to živou nebo mrtvou, je zakázán.

(3) Je zakázáno přenášet

- a) celý lidský genom do buněk jiného živočišného druhu a naopak,
- b) lidské embryo vytvořené in vitro do dělohy jiného živočišného druhu.

Díl 8

Odběry lidské krve a jejích složek, léčba krví nebo jejími složkami

§ 25

Odběry lidské krve a jejích složek

(1) Odběry lidské krve nebo jejích složek (dále jen „krev“) pro výrobu krevních derivátů a pro použití u člověka podle jiných právních předpisů může provádět jen poskytovatel oprávněný k provádění odběrů krve podle zákona o léčivech⁶⁾.

(2) Krev pro potřeby uvedené v odstavci 1 nelze odebrat osobám

- a) nezletilým nebo zbaveným způsobilosti k právním úkonům,
 - b) umístěným v policejní cele, ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody, nebo v detenčním ústavu,
 - c) umístěným ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo v zařízení sociálních služeb, byla-li nařízena ústavní výchova, popřípadě uložena ochranná výchova,
 - d) při nařízené izolaci, karanténě nebo v rámci výkonu lůžkového ochranného léčení, nebo
 - e) hospitalizovaným bez jejich souhlasu,
- s výjimkou odběrů pro přímé dárcovství mezi přímými příbuznými navzájem, které nelze nahradit, a odběrů pro potřebu zdravotních služeb osobě, které je krev odebrána, například autotransfúze.

(3) Krev lze odebrat pouze osobě, která k tomu udělila písemný souhlas. Jde-li o osoby nezletilé nebo zbavené způsobilosti k právním úkonům, písemný souhlas uděluje zákonný zástupce.

§ 26

Léčba krví nebo jejími složkami

(1) Léčbou krví se rozumí podání transfúzních přípravků pacientovi transfúzí a krevních derivátů a dalších léčivých přípravků pocházejících z lidské krve pacientovi⁶⁾ v rámci preventivních nebo léčebných zdravotních služeb. Před podáním transfúzního přípravku transfúzí se posuzuje slučitelnost transfúzního přípravku s krví příjemce transfúzního přípravku. Za posouzení slučitelnosti transfúzního přípravku s krví příjemce odpovídá poskytovatel, který provádí transfúzi. Výsledek posouzení slučitelnosti je zaznamenán do zdravotnické dokumentace pacienta.

(2) Za krev odebranou pro výrobu krevních derivátů a pro použití u člověka podle jiných právních předpisů a za její odběr nevzniká osobě, které byla krev odebrána nárok na finanční ani jinou úhradu s výjimkou účelně, hospodárně a prokazatelně vynaložených výdajů spojených s odběrem její krve, o které tato osoba požádá. Poskytovatel, který provedl odběr krve, může

⁶⁾ Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změně některých souvisejících zákonů

požadovat pouze úhradu prokazatelně vynaložených výdajů, kterému vznikly v souvislosti s odběrem, a to u odběratele krve nebo jejich složek.

Hlava III

Ověřování nových postupů použitím metod, které dosud nebyly v klinické praxi na živém člověku zavedeny

§ 27

(1) Na živém člověku lze provádět ověřování nových postupů v oblasti preventivních, diagnostických a léčebných zdravotních služeb použitím metod, které dosud nebyly v klinické praxi zavedeny (dále jen „nezavedené metody“) pouze za podmínek stanovených tímto zákonem.

Je někde jasně definováno co jsou metody dosud nezavedené v klinické praxi? Míjí se v České republice, v Evropské unii, nebo ve světě?

(2) Ověřování nezavedených metod lze provádět pouze za předpokladu, že

- a) pacient, na němž má být nezavedená metoda ověřována, dal na základě informace podle § 28 odst. 1 písemný souhlas s ověřováním nezavedené metody.
- b) lze očekávat, že nezavedená metoda přinese příznivé výsledky ve prospěch pacienta, na němž má být ověřována, a lze důvodně předpokládat, že se po úspěšném ověření stane novým způsobem prevence, diagnostiky a léčení,
- c) ověření nezavedené metody nelze dosáhnout se srovnatelnou účinností jiným způsobem, a
- d) nehrozí opodstatněné nebezpečí, že následkem ověřování nezavedené metody dojde k dlouhodobému nebo vážnému poškození zdraví pacienta, na němž má být nezavedená metoda ověřována.

CELEX: 31997L0043

(3) Ověřování nezavedených metod lze na nezletilých osobách a osobách zbavených způsobilosti k právním úkonům provádět pouze na základě písemného souhlasu uděleného jejich zákonným zástupcem po podání informace podle § 28, pokud

- a) jsou splněny podmínky stanovené v odstavci 2 písm. b) až d),
- b) ověření nezavedené metody se srovnatelnou účinností nelze provádět na pacientech schopných udělit souhlas,
- c) tyto osoby s ohledem na svou rozumovou vyspělost nebo schopnost nevyslovily s ověřováním nesouhlas; to neplatí, je-li takové ověření jedinou možnou alternativou léčby u jinak neléčitelného onemocnění.

(4) Ověřování nezavedených metod nelze provádět na osobách ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo umístěné v detenčním ústavu, pokud takové ověření není jedinou možnou alternativou léčby u jinak neléčitelného onemocnění.

§ 28

(1) Informace o nezavedené metodě podaná pacientovi nebo zákonnému zástupci pacienta, na němž má být tato metoda ověřována, musí být prokazatelná a srozumitelná, a musí obsahovat

- a) údaje o ověřované metodě včetně účelu, pro který je ověřována,
- b) konkrétní postup, který se bude týkat pacienta,
- c) možný přínos ověřované metody pro pacienta,
- d) předvídatelná rizika a možné obtíže nebo omezení spojená s ověřováním metody a předpokládaná rizika spojená s předčasným odvoláním souhlasu,
- e) údaje o jiných možnostech léčby,
- f) údaje o způsobu zabezpečení důvěrnosti údajů získaných o pacientovi a o způsobu uveřejňování informací a údajů zjištěných v souvislosti s ověřováním metody rozhodných pro vyhodnocení a zavedení ověřované metody,
- g) požadavky na spolupráci a léčebný režim pacienta.

(5) Souhlas pacienta s ověřováním nezavedené metody musí trvat po celou dobu jejího ověřování. V případě odvolání souhlasu pacientem nelze v ověřování metody pokračovat.

§ 29

Ověřování nezavedené metody může provádět poskytovatel, kterému ministerstvo udělilo souhlas s ověřováním nezavedené metody. Žádost o udělení souhlasu obsahuje

- a) zdůvodnění účelnosti ověřování nezavedené metody,
- b) zprávu o výsledcích získaných laboratorním výzkumem, pokusy na zvířatech nebo jiným předklinickým výzkumem,
- c) přehled současných poznatků o řešeném problému včetně poznatků získaných z ciziny,
- d) podrobný plán ověřování nezavedené metody,
- e) pracoviště, kde má být nezavedená metoda ověřována, s uvedením jména, popřípadě jmen a příjmení zdravotnických pracovníků, kteří ji mají ověřovat, včetně označení těch, kteří budou ověřování řídit, a jejich kvalifikace,
- f) posouzení zdravotních rizik při zohlednění všech dostupných informací k dané metodě, která by mohla vzniknout při ověřování nezavedené metody,
- g) informativní údaje o okruhu pacientů, na nichž má být nezavedená metoda ověřována,
- h) kladné vyjádření Státního ústavu pro jadernou bezpečnost v případě, že se ověřuje nezavedená metoda spočívající v lékařském ozáření.

§ 30

(1) Ministerstvo na základě posouzení žádosti souhlas s ověřováním nezavedené metody poskytovateli udělí nebo neudělí, a to do dnů 90 od prokazatelného obdržení žádosti. Ministerstvo neudělení souhlasu písemně odůvodní.

(2) Udělení písemného souhlasu s ověřováním nezavedené metody obsahuje

- a) vymezení metody, k jejímuž ověřování byl udělen souhlas,
- b) vymezení podmínek, za nichž lze novou metodu ověřovat,
- c) lhůty pro podávání zpráv o jednotlivých etapách ověřování.

(6) Ministerstvo odejme souhlas udělený k ověřování nezavedené metody, pokud poskytovatel poruší podmínky stanovené k ověřování nezavedené metody tímto zákonem nebo v souhlasu s ověřováním nezavedené metody, a to na základě výsledků vlastního zjištění a na základě sdělení etické komise ustavené poskytovatelem nebo na základě sdělení

krajským úřadem, který v rámci kontrolní činnosti zjistí porušení podmínek pro poskytování zdravotních služeb podle jiného právního předpisu.

(7) Poskytovatel, kterému byl odejmut souhlas s ověřováním nezavedené metody, je povinen ověřování neprodleně ukončit a provést takové úkony, aby v souvislosti s ukončením ověřování nebylo ohroženo zdraví nebo život pacienta.

(8) Na udělení, neudělení nebo odejmutí souhlasu ministerstva s ověřováním nezavedených metod se nevztahuje správní řád.

§ 31

Poskytovatel před zahájením ověřování nezavedené metody

- a) ustaví etickou komisi,
- b) uzavře pojistnou smlouvu pro případ škody na zdraví vzniklé pacientovi v souvislosti s ověřováním nové metody, a to s pojišťovnou, které bylo uděleno povolení k provozování pojišťovací činnosti podle zvláštního právního předpisu⁷⁾; rozsah pojištění musí být v přiměřeném poměru k rizikům spojeným s konkrétní ověřovanou metodou a pojištění pro případ smrti nebo dlouhodobé pracovní neschopnosti.

Zde by etickou komisi neměl ustavovat poskytovatel, který má patrně zájem na výsledku jejího jednání a podle toho může volit její složení, ale měla by jejím ustavením být pověřena příslušná profesní komora (ČLK, ČSK).

§ 32

(1) Etická komise je nezávislou komisí, jejímž úkolem je

- a) posuzovat z etického hlediska ověřování nezavedené metody.
- b) vykonávat dohled nad průběhem ověřování nezavedené metody z hlediska bezpečnosti a zachování práv pacientů, na nichž je nezavedená metoda ověřována.

CELEX: 31997L0043

(2) Členy etické komise jsou zdravotničtí pracovníci a další osoby, z nichž nejméně dvě třetiny nesmějí být v pracovně právním nebo obdobném vztahu k poskytovateli, členem kontrolního orgánu poskytovatele nebo být statutárním orgánem, členem statutárního orgánu nebo společníkem poskytovatele. Komise musí mít nejméně 5 členů. Předsedu a členy etické komise jmenuje a odvolává poskytovatel. Členy etické komise mohou být pouze osoby bez osobního zájmu na ověřování nezavedené metody.

(3) Pokud etická komise zjistí při své činnosti skutečnosti, které nasvědčují tomu, že nejsou dodržovány podmínky, za nichž lze nezavedenou metodu ověřovat, neprodleně tyto skutečnosti sdělí poskytovateli a ministerstvu.

§ 33

(1) Poskytovatel ověřující nezavedenou metodu je povinen

- a) podávat ministerstvu ve lhůtách jím stanovených zprávy o jednotlivých etapách

⁷⁾ Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů.

- ověřování,
- b) neprodleně přerušit nebo zastavit ověřování nezavedené metody, vznikne-li opodstatněná pochybnost, že nezavedená metoda nepřinese předpokládaný výsledek, nebo že její ověřování by mohlo vést k dlouhodobému nebo vážnému poškození zdraví pacienta, na němž je ověřována,
 - c) neprodleně oznámit ministerstvu vzniklou nežádoucí příhodu; nežádoucí příhodou se rozumí nepříznivá změna zdravotního stavu pacienta vzniklá v důsledku ověřování nezavedené metody,
 - d) umožnit kontrolu v průběhu ověřování osobám pověřeným ministerstvem nebo členům etické komise.

(2) Poskytovatel předloží na závěr ověřování nezavedené metody ministerstvu závěrečnou zprávu o výsledku ověřování, ve které zároveň posoudí nezavedenou metodu z hlediska možnosti jejího využití při poskytování zdravotních služeb.

(3) Ministerstvo na základě závěrečné zprávy o výsledku nezavedené metody, z níž vyplývá možnost jejího využití při poskytování zdravotních služeb, posoudí, zda nezavedená metoda splňuje podmínky pro zavedení do klinické praxe. Při posuzování výsledků nezavedené metody přihlíží k přínosům této metody pro zlepšení zdravotního stavu pacientů.

(4) Ministerstvo na základě závěru posouzení nezavedenou metodu uzná jako standardní metodu, nebo ji neuzná. Tuto skutečnost sdělí poskytovateli, který nezavedenou metodu ověřoval, a jde-li o její neuznání, uvede důvody, které vedly k tomuto závěru.

(5) Ministerstvo uveřejní ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví a způsobem umožňujícím dálkový přístup

- a) uznanou standardní metodu,
- b) neuznanou metodu, včetně důvodů, které vedly k neuznání nezavedené metody.

Hlava IV

Posudkové zdravotní služby a lékařské posudky, pracovní lékařské služby, posuzování nemocí z povolání

Díl 1

Posudkové zdravotní služby a lékařské posudky

§ 34

Součástí posudkových zdravotních služeb je posuzování

- a) zdravotní způsobilosti ke vzdělávání, v průběhu vzdělávání (dále jen „vzdělávání“) nebo k jiným činnostem podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů,
- b) zdravotní způsobilosti pro potřebu a na žádost správních orgánů nebo jiných orgánů v případech stanovených jinými právními předpisy,
- c) zdravotní způsobilosti na vyžádání pacientem nebo jeho zákonným zástupcem nebo s jeho souhlasem na vyžádání právnickou osobou,
- d) zdravotní způsobilosti k práci nebo k výkonu služby,
- e) zdravotního stavu při ohrožení nemocí z povolání nebo při nemoci z povolání (dále jen „nemoci z povolání“),

- f) zdravotního stavu pro účely nemocenského pojištění a pro potřeby úřadu práce,
- g) zdravotního stavu pacienta pro jiné účely.

§ 35

(1) Lékařský posudek o zdravotní způsobilosti nebo o zdravotním stavu (dále jen „lékařský posudek“) vydává poskytovatel na žádost pacienta, který je posuzovanou osobou nebo jiné k tomu oprávněné osoby, po posouzení zdravotní způsobilosti, popřípadě zdravotního stavu posuzované osoby, posuzujícím lékařem, a to na základě zhodnocení

- a) výsledků lékařské prohlídky a dalších potřebných odborných vyšetření, (dále jen „lékařská prohlídka“),
- b) výpisu ze zdravotnické dokumentace vedené o posuzované osobě jejím registrujícím poskytovatelem v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktický lékař pro děti a dorost (dále jen „registrující poskytovatel“), nebo jde-li o posuzovanou osobu, o jejímž zdravotním stavu je vedena dokumentace na území jiného státu, též na základě výpisu z této dokumentace s úředně ověřeným překladem do českého jazyka, s výjimkou výpisu ve slovenském jazyce;
- c) znalosti zdravotní náročnosti práce nebo výkonu služby, vzdělávání nebo jiné činnosti (dále jen „činnost“), pro které je osoba posuzována, a podmínek, za kterých je činnost vykonávána.

(2) Poskytovatelem, který vydává lékařský posudek, je registrující poskytovatel posuzované osoby, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak. Posuzujícím lékařem je lékař se způsobilostí v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktický lékař pro děti a dorost, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak.

§ 36

(1) Lékařský posudek musí být vydán nejdéle do 10 pracovních dnů od obdržení posledního potřebného podkladu, nestanoví-li tento zákon nebo jiný právní předpis jinak. Pro účely posouzení dalšího trvání zdravotní způsobilosti lze lékařskou prohlídku posuzované osoby provést nejdříve 90 dnů před koncem platnosti dosavadního lékařského posudku; tím není dotčena možnost provedení lékařské prohlídky při změně zdravotní způsobilosti nebo zdravotního stavu nebo podezření na tyto změny.

(2) Ze závěru lékařského posudku musí být zřejmé, zda je tato osoba pro účel, pro který je posuzována, zdravotně způsobilá, zdravotně nezpůsobilá nebo zdravotně způsobilá s podmínkou, anebo zda její zdravotní stav splňuje předpoklady nebo požadavky, ke kterým byl posuzován.

(3) Stejnopis lékařského posudku je součástí zdravotnické dokumentace vedené o posuzované osobě. Posouzení zdravotní způsobilosti nebo zdravotního stavu pro potřeby vydání lékařského posudku hradí ten, kdo o něj žádá, pokud z tohoto zákona nebo jiného právního předpisu nevyplývá jinak.

(4) Lékařský posudek se nevydává, jestliže se posuzovaná osoba odmítne podrobit lékařské prohlídce; posuzující lékař tuto skutečnost zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o této osobě. Jestliže o posouzení zdravotní způsobilosti posuzované osoby požádala jiná k tomu oprávněná osoba, poskytovatel oznámí nevydání posudku, včetně důvodu jeho nevydání oprávněné osobě. Jestliže nebyl lékařský posudek vydán, pohlíží se na posuzovanou osobu pro činnost, pro kterou měla být zdravotně posuzována, jako na zdravotně nezpůsobilou

nebo jako na osobu, jejíž zdravotní stav nespĺňuje předpoklady nebo požadavky, ke kterým byl posuzován.

§ 37

(1) Poskytovatel, který lékařský posudek vydal, zajistí neprodleně jeho prokazatelné předání

- a) posuzované osobě, a
- b) osobě, která o posouzení zdravotní způsobilosti posuzované osoby za účelem vydání posudku oprávněně požádala, není-li posuzovanou osobou.

(2) Osobě, která není osobou uvedenou v odstavci 1 písm. b), a které uplatněním lékařského posudku vznikají práva nebo povinnosti, předává posudek posuzovaná osoba, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak.

(3) Právní účinky lékařského posudku

- a) se závěrem o zdravotní nezpůsobilosti posuzované osoby nebo zdravotní způsobilosti s podmínkou nastávají pro osobu, které byl předán, dnem jeho prokazatelného předání,
- b) se závěrem o zdravotní způsobilosti posuzované osoby nastávají pro osobu, které byl předán, dnem, kdy končí platnost předcházejícího posudku, nejdříve však dnem uplynutí lhůty pro podání návrhu na jeho přezkoumání nebo dnem prokazatelného doručení potvrzení posudku krajským úřadem,
- c) o zdravotním stavu nastávají pro osobu, které byl předán, dnem uplynutí lhůty pro podání návrhu na jeho přezkoumání nebo dnem prokazatelného doručení potvrzení posudku krajským úřadem.

(4) Lékařský posudek lze použít pro účely, pro které byl vydán, do 90 dnů ode dne jeho vydání, není-li v něm nebo jiném právním předpise stanovena kratší lhůta. Jestliže podaný návrh na přezkoumání lékařského posudku byl podle § 39 postoupen krajskému úřadu, lze posudek použít pro účely, pro které byl vydán, do 10 pracovních dnů ode dne prokazatelného doručení potvrzení lékařského posudku krajským úřadem, nejdéle však do 120 dnů ode dne jeho vydání.

(5) Lékařský posudek pozbývá časovou platnost uplynutím doby, na kterou byl vydán, nebo dnem, kdy měla být podle jiného právního předpisu nebo rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví nebo posuzujícího lékaře nebo jiné k tomu oprávněné osoby provedena lékařská prohlídka za účelem dalšího posouzení zdravotní způsobilosti posuzované osoby. Jestliže je lékařský posudek neplatný, považuje se posuzovaná osoba pro činnost, pro kterou měla být zdravotně posouzena, za zdravotně nezpůsobilou, nebo za osobu, jejíž zdravotní stav nespĺňuje předpoklady nebo požadavky, ke kterým byl posuzován.

§ 38

(1) Posuzující lékař, který zjistí, že posuzovaná osoba není nadále zdravotně způsobilá k výkonu činnosti nebo k výkonu činnosti s podmínkou, anebo že její zdravotní stav nespĺňuje předpoklady nebo požadavky, ke kterým byl posuzován, oznámí tuto skutečnost posuzované osobě a bezodkladně též osobě, které uplatněním lékařského posudku vznikají práva nebo povinnosti, je-li mu tato osoba známa. Posuzovaná osoba se pro tuto činnost považuje za zdravotně nezpůsobilou, popřípadě zdravotně způsobilou s podmínkou, nebo za osobu, jejíž zdravotní stav nespĺňuje předpoklady nebo požadavky, ke kterým byl posuzován, a to do doby než nastanou právní účinky nového lékařského posudku.

(2) Každý lékař, který má důvodné podezření, že změnou zdravotního stavu pacienta došlo ke změně zdravotní způsobilosti k činnosti nebo k výkonu činnosti s podmínkou, anebo že jeho zdravotní stav nesplňuje předpoklady nebo požadavky, ke kterým byl posuzován, je povinen o této skutečnosti informovat

- a) pacienta a poskytovatele příslušného k vydání lékařského posudku; součástí informace jsou údaje o zdravotním stavu pacienta, které vedly k podezření, že došlo ke změně zdravotní způsobilosti, a
- b) zaměstnavatele pacienta, jde-li o změnu zdravotního stavu ve vztahu k výkonu práce nebo služby,

je-li mu poskytovatel nebo zaměstnavatel znám nebo jestliže mu jejich adresu pacient sdělil.

Požadavek, aby každý lékař měl povinnost informovat zaměstnavatele pacienta je nevhodný. Každý lékař by měl informovat registrujícího praktického lékaře, nebo lékaře provádějícího pracovně lékařské služby a ti by měli informovat zaměstnavatele.

(3) V případě vydání lékařského posudku na základě zjištění podle odstavce 1 je posuzovaná osoba povinna dostavit se na vyzvání poskytovatele příslušného k vydání lékařského posudku nebo jiné k tomu oprávněné osoby v určeném termínu k lékařské prohlídce pro účely vydání nového lékařského posudku. Nedostaví-li se k lékařské prohlídce, považuje se za zdravotně nezpůsobilou a posuzující lékař to, že se nedostavila k prohlídce oznámí osobě, které uplatněním posudku vznikají práva nebo povinnosti, pokud mu je tato osoba známa.

§ 39

(1) Má-li posuzovaná osoba nebo osoba, které uplatněním posudku vznikají práva nebo povinnosti, za to, že lékařský posudek je nesprávný, může do 10 pracovních dnů ode dne jeho prokazatelného předání podat návrh na jeho přezkoumání poskytovateli, který posudek vydal. Osoba, které uplatněním posudku vznikají práva nebo povinnosti, a které byl posudek předán posuzovanou osobou, může návrh na přezkoumání lékařského posudku podat nejdéle do 150 dnů od jeho vydání. Jestliže byl návrh na přezkoumání lékařského posudku podán po uplynutí lhůty uvedené ve větě první, poskytovatel návrh na jeho přezkoumání odloží. Při prokázání důvodů, které posuzované osobě nebo jiné osobě oprávněné k podání návrhu na přezkoumání objektivně bránily v podání návrhu ve stanovené lhůtě, může poskytovatel zmeškání lhůty pro podání návrhu prominout.

(2) Návrh na přezkoumání lékařského posudku nemá odkladný účinek, jestliže z jeho závěru vyplývá, že posuzovaná osoba je pro účel, pro nějž byla posuzována, zdravotně nezpůsobilá nebo zdravotně způsobilá s podmínkou.

(3) Vyhoví-li poskytovatel návrhu na přezkoumání v plném rozsahu, napadený lékařský posudek bezodkladně zruší a na základě zjištěných skutečností, popř. nového posouzení zdravotní způsobilosti vydá posudek nový.

(4) Pokud poskytovatel návrhu na přezkoumání lékařského posudku nevyhoví v plném rozsahu, prokazatelně postoupí do 10 dnů ode dne jeho doručení spis s návrhem na přezkoumání, včetně podkladů potřebných pro přezkoumání lékařského posudku a se svým stanoviskem, krajskému úřadu, který poskytovateli udělil oprávnění k poskytování zdravotních služeb.

(5) Poskytovatel prokazatelně sdělí skutečnost, že mu byl návrh na přezkoumání lékařského posudku podán, osobě, které uplatněním lékařského posudku vznikají práva nebo povinnosti, pokud je mu známa, a posuzované osobě, nejde-li o osoby, které návrh podaly. Obdobně postupuje, vyhoví-li návrhu na přezkoumání lékařského posudku v plném rozsahu nebo postoupí-li návrh na přezkoumání krajskému úřadu.

§ 40

(6) Krajský úřad při přezkoumání lékařského posudku zjišťuje, zda

- a) bylo posouzení zdravotní způsobilosti posuzované osoby provedeno a lékařský posudek vydán k tomu oprávněným poskytovatelem,
- b) byly provedeny právními předpisy stanovené nebo posuzujícím lékařem indikované lékařské prohlídky,
- c) byl zdravotní stav posuzované osoby pro účely zdravotního posouzení zjištěn úplně, a
- d) závěr o posouzení zdravotní způsobilosti odpovídá zjištěnému zdravotnímu stavu; při přezkoumání lékařského posudku vychází z podkladů předaných poskytovatelem.

(7) Krajský úřad do 15 pracovních dnů ode dne prokazatelného doručení spisu s návrhem na přezkoumání lékařského posudku

- a) tento návrh zamítne a napadený lékařský posudek potvrdí, nebo
- b) napadený lékařský posudek zruší a vrátí věc poskytovateli, k vydání nového lékařského posudku, nebo
- c) napadený lékařský posudek zruší, přitom uvede důvody, které vedly k potvrzení nebo ke zrušení lékařského posudku.

(8) Krajský úřad může v rozsahu potřebném pro přezkoumání lékařského posudku podle odstavce 1

- a) požádat poskytovatele o doplnění jím předaných podkladů a zároveň určit lhůtu, v níž je poskytovatel povinen podklady předložit; v takovém případě se běh lhůty podle odstavce 2 přerušuje; poskytovatel je povinen krajskému úřadu poskytnout potřebnou součinnost,
- b) vyžádat odborné stanovisko; v takovém případě rozhodne o návrhu na přezkoumání ve lhůtě nejdéle do 40 dnů ode dne prokazatelného doručení spisu s návrhem na přezkoumání lékařského posudku.

(9) Další návrh na přezkoumání lékařského posudku potvrzeného nebo zrušeného krajským úřadem nelze podat. Jestliže krajský úřad potvrdí lékařský posudek, lze provést nové posouzení zdravotní způsobilosti posuzované osoby pouze v tom případě, jestliže je z lékařské prohlídky zřejmé, že posouzení její zdravotní způsobilosti povede pravděpodobně k opačnému závěru, než je uveden v dosavadním lékařském posudku.

§ 41

Je-li poskytovatelem Vězeňská služba České republiky (dále jen „Vězeňská služba“) postupuje se při posuzování zdravotní způsobilosti a vydávání lékařského posudku podle § 39 a § 40 obdobně s tím, že návrh na přezkoumání lékařského posudku předá posuzující lékař řediteli organizační jednotky Vězeňské služby, v nichž jsou poskytovány zdravotní služby, který podle § 39 lékařský posudek přezkoumá. Pokud ředitel návrhu na přezkoumání nevyhoví v plném rozsahu, předá ho Generálnímu ředitelství Vězeňské služby, které postupuje podle § 40.

§ 42

Společná ustanovení pro posudkové zdravotní služby a lékařské posudky

(1) Při posouzení zdravotního stavu pro účely nemocenského pojištění se použijí ustanovení § 34 až § 40 obdobně s tím, že

- a) dokladem o prokazatelném předání rozhodnutí ve věcech pracovní neschopnosti posuzované osobě je záznam ve zdravotnické dokumentaci, který posuzovaná osoba podepíše nebo v případě zaslání prostřednictvím držitele poštovní licence vyznačení doručení na dodejce,
- b) lhůta pro podání návrhu na přezkoumání podle § 39 odst. 1 činí 3 dny; tento návrh nemá odkladný účinek,
- c) lhůta pro postoupení návrhu na přezkoumání podle § 39 odst. 4 činí 5 dnů.

(2) Posuzování zdravotního stavu pro účely důchodového pojištění, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi, sociálních služeb, sociální péče a úrazového pojištění upravují jiné právní předpisy.

(3) Ustanovení o povinnosti zachovávat mlčenlivost podle jiného právního předpisu se použijí tak, aby nebyla zkrácena procesní práva posuzované osoby a osob, kterým jeho uplatněním vznikají práva a povinnosti. Tím nejsou dotčeny jiné právní předpisy, které stanoví povinnost sdělovat určité skutečnosti, popřípadě povinnost zachovávat o určitých skutečnostech mlčenlivost.

(4) Na postupy podle § 34 až § 42 se správní řád nepoužije.

Z tohoto ustanovení nepřímo vyplývá, že doklad o pracovní neschopnosti by měl právo vystavit pouze registrující praktický lékař. To je v praxi velmi nevhodné, nedůvodné a někdy i nemožné. Bude-li pacient hospitalizován například na ARO, budou volat jeho praktického lékaře, aby mu vystavil neschopenku. Právo vystavit neschopenku by měl mít kterýkoli ošetřující lékař.

Díl 2

Posuzování zdravotní způsobilosti ke vzdělávání, k tělesné výchově a sportu

§ 43

(1) Zdravotní způsobilost ke vzdělávání posuzuje a lékařský posudek o zdravotní způsobilosti vydává registrující poskytovatel. Posuzujícím lékařem je lékař se způsobilostí v oboru praktický lékař pro děti a dorost nebo v oboru všeobecné praktické lékařství, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak.

(2) Jestliže se praktické vyučování uskutečňuje

- a) na pracovištích právnických nebo fyzických osob, vydává lékařský posudek o zdravotní způsobilosti osoby připravující se na povolání před jejím zařazením na praktické vyučování a v jeho průběhu poskytovatel pracovně lékařských služeb této osoby,

- b) pouze na pracovištích školy, vydává lékařský posudek o zdravotní způsobilosti osoby připravující se na povolání před jejím zařazením na praktické vyučování a v jeho průběhu poskytovatel pracovně lékařských služeb školy,
- c) na pracovištích osob uvedených v písmenu a) i na pracovištích školy, vydává lékařský posudek o zdravotní způsobilosti osoby připravující se na povolání před jejím zařazením na praktické vyučování a v jeho průběhu poskytovatel pracovně lékařských služeb osob uvedených v písmenu a).

(3) Zdravotní způsobilost k

- a) tělesné výchově v rámci vzdělávacích programů a osvobození od ní, sportu pro všechny⁸⁾, výkonnostnímu sportu v organizovaných sportovních soutěžích, pokud nejde o případy podle písmene b) nebo c), posuzuje a lékařský posudek vydává registrující poskytovatel,
- b) vrcholovému sportu, ke sportovní reprezentaci státu a její přípravě posuzuje a lékařský posudek vydává poskytovatel v oboru tělovýchovné lékařství; vrcholovým sportem pro účely tohoto zákona se rozumí oblast sportu, která zahrnuje státní sportovní reprezentaci a přípravu talentovaných sportovců k této reprezentaci, kterými jsou členové resortních sportovních center⁹⁾ nebo sportovních center mládeže a obdobných zařízení pro přípravu sportovců,
- c) vzdělávání na školách se zaměřením na sport a tělesnou výchovu a v průběhu výuky posuzuje a lékařský posudek vydává poskytovatel v oboru tělovýchovné lékařství.

(4) Zřizovatel školy, v níže se uskutečňuje vzdělávání, jehož součástí je praktické vyučování, hradí posuzování zdravotní způsobilosti, včetně lékařských prohlídek, žáků školy.

(5) Prováděcí právní předpis stanoví

- a) důvody, pro které se posuzuje zdravotní stav,
- b) druhy, četnost a obsah lékařských prohlídek nezbytných pro zjištění zdravotního stavu posuzované osoby a posuzování zdravotní způsobilosti včetně rozsahu odborných vyšetření,
- c) postup při zajištění lékařských prohlídek, včetně odborných vyšetření a při jejich provádění, případy, kdy se provádějí,
- d) podmínky, za kterých lze vydat lékařský posudek, dobu a podmínky jeho platnosti.

Díl 3

Pracovně lékařské služby

§ 44

Pracovně lékařské služby jsou zdravotní služby preventivní, jejichž součástí je poradenství zaměřené na ochranu zdraví zaměstnanců před pracovními úrazy, nemocemi z povolání, a nemocemi souvisejícími s prací, a dále diagnostické, konzultační a posudkové zdravotní služby poskytované zaměstnancům k tomu příslušným poskytovatelem; jejich součástí je pravidelný dohled na pracovištích a nad výkonem práce vykonávaný k tomu příslušnými poskytovateli za účelem zjišťování pracovních podmínek ve vztahu ke zdraví zaměstnanců a hodnocení vlivu pracovních podmínek na jejich zdraví.

⁸⁾ Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

§ 45

(1) Poskytovatelem pracovně lékařských služeb je poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství nebo poskytovatel v oboru pracovní lékařství, pokud s ním zaměstnavatel uzavřel písemnou smlouvu.

(2) Jde-li o posuzování zdravotní způsobilosti k práci nebo k výkonu služby (dále jen „práce“) zaměstnanců zařazených podle jiného právního předpisu⁹⁾ do kategorie prvé a není-li součástí práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny jinými právními předpisy, může zaměstnavatel uzavřít smlouvy s jejich registrujícími poskytovateli v oboru všeobecné praktické lékařství.

(3) Zaměstnavatel, který uzavřel smlouvu podle odstavce 2, zajišťuje pracovně lékařské služby, které jdou nad rámec posuzováním zdravotní způsobilosti k práci, na základě písemné smlouvy s poskytovatelem uvedeným v odstavci 1.

§ 46

Zaměstnavatel je povinen

- a) zajistit pro všechny své zaměstnance za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy pracovně lékařské služby,
- b) umožnit pověřeným zaměstnancům poskytovatele pracovně lékařských služeb vstup na každé pracoviště a sdělit jim informace potřebné k hodnocení a prevenci rizik možného ohrožení života nebo zdraví na pracovišti, včetně výsledků měření faktorů pracovních podmínek, předložit jim technickou dokumentaci strojů a zařízení, sdělit jim informace rozhodné pro ochranu zdraví při práci; v případě pracovišť, která podléhají z důvodů státního nebo jiného tajemství zvláštnímu režimu, vstupují na tato pracoviště pouze určení zaměstnanci poskytovatele pracovně lékařských služeb, kteří jsou v tomto případě povinni dodržet zvláštní režim,
- c) postupovat podle závěrů lékařských posudků o zdravotní způsobilosti k práci,
- d) při odeslání zaměstnance k pracovně lékařské prohlídce podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů vybavit jej žádostí obsahující údaje o druhu práce, režimu práce a pracovních podmínkách, ke kterým je posouzení zaměstnance požadováno.

§ 47

Zaměstnanec je povinen

- a) podrobit se pracovně lékařským službám u poskytovatele pracovně lékařských služeb, se kterým zaměstnavatel uzavřel smlouvu, a dalším zdravotním službám indikovaným poskytovatelem pracovně lékařských služeb pro hodnocení zdravotního stavu; poskytovatele dalších zdravotních služeb určí zaměstnanci poskytovatel pracovně lékařských služeb; další zdravotní služby jsou součástí pracovně lékařských služeb,
- b) podrobit se pracovně lékařským službám nařízeným podle jiného právního předpisu,
- c) sdělit poskytovateli pracovně lékařských služeb jméno a adresu registrujícího poskytovatele a dalších poskytovatelů, kteří ho přijali do péče,
- d) sdělit poskytovateli pracovně lékařských služeb na jeho žádost všechny jemu známé nebo podezřelé skutečnosti související s ochranou zdraví při práci; to nebrání sdělení těchto údajů z vlastního podnětu.

§ 48

⁹⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

(1) Poskytovatel pracovně lékařských služeb je povinen

- a) informovat zaměstnance o možném vlivu faktorů pracovních podmínek na jejich zdraví, a to se znalostí vývoje zdravotního stavu posuzované osoby,
- b) informovat zaměstnavatele o možném vlivu faktorů pracovních podmínek na zdravotní stav jejich zaměstnanců,
- c) spolupracovat se zaměstnavateli, zaměstnanci a s odborně způsobilými osobami podle zákona upravujícího zajištění dalších podmínek bezpečnosti s ochrany zdraví při práci¹⁰⁾, s orgány ochrany veřejného zdraví a dalšími správními orgány,
- d) neprodleně prokazatelně oznamovat zaměstnavateli zjištění závažných nebo opakujících se skutečností negativně ovlivňujících bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- e) podat podnět inspekčnímu orgánu státního dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci¹¹⁾ k sjednání nápravy nad dodržováním povinností v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci¹²⁾ v případě, že zjistí, že zaměstnavatel nepostupuje v souladu s lékařskými posudky nebo přes opakované upozornění neplní povinnosti v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci stanovené jinými právními předpisy.

(2) Poskytovatel pracovně lékařských služeb je oprávněn požadovat po zaměstnavateli odůvodněné zajištění měření, popřípadě expertizu, a to za účelem ochrany zdraví při práci, a analýzy pracovních podmínek, pracovního prostředí a odezvy organismu zaměstnanců. Pokud zaměstnavatel s požadavkem poskytovatele pracovně lékařských služeb nesouhlasí, může požádat o stanovisko příslušnou krajskou hygienickou stanici. Krajská hygienická stanice přezkoumá důvod žádosti a vydá své stanovisko do 5 pracovních dnů ode dne jejího prokazatelného obdržení.

§ 49

Zaměstnavatel hradí pracovně lékařské služby poskytované jeho zaměstnancům, s výjimkou posuzování nemocí a sledování vývoje nemocí z povolání a vývoje zdravotního stavu při lékařských preventivních prohlídkách po skončení rizikové práce stanovených podle jiného právního předpisu upravujícího ochranu veřejného zdraví⁹⁾.

Díl 4

Posuzování zdravotní způsobilosti osoby ucházející se o práci

§ 50

(1) Jde-li o osobu ucházející se o práci, postupuje se při posuzování její zdravotní způsobilosti k práci obdobně jako při posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců v rámci pracovně lékařských služeb s tím, že

- a) vstupní lékařská prohlídka se uskutečňuje u poskytovatele pracovně lékařských služeb, se kterým má případný zaměstnavatel uzavřenu smlouvu; zaměstnavatel může uznat posudek registrujícího poskytovatele v oboru všeobecné praktické lékařství, jde-li o práci, která je podle jiného právního předpisu¹⁰⁾ zařazena do kategorie první a není-li součástí této práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny jinými právními předpisy,

¹⁰⁾ Zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

¹¹⁾ Např. zákon č. 251/2005 S., o inspekci práce; zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 18/1997 Sb., atomový zákon; zákon č. 61/1988, o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů

¹²⁾ Např. zákon č. 262/2006 Sb., zákon č. 309/2006 Sb., Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci.

- b) osoba ucházející se o práci se považuje za zdravotně nezpůsobilou, pokud se před vznikem pracovněprávního vztahu nebo obdobného vztahu nepodrobí vstupní lékařské prohlídce.

(2) Vstupní lékařskou prohlídku hradí osoba ucházející se o práci, pokud se s případným zaměstnavatelem nedohodne jinak.

§ 51

Prováděcí právní předpis, nestanoví-li jiný zákon¹³⁾ jinak, stanoví

- a) seznam nemocí, které vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost k práci,
- b) organizaci, obsah a rozsah pracovně lékařských služeb,
- c) druhy pracovně lékařských prohlídek, jejich četnost, obsah a důvody jejich provádění,
- d) okruh poskytovatelů poskytujících pracovně lékařské služby podle zařazení prací do kategorií,
- e) okruh osob oprávněných dát podnět k provedení pracovně lékařské prohlídky, popřípadě vyslat k provedení pracovně lékařské prohlídky osobu, již se posudek týká,
- f) dobu platnosti lékařského posudku v návaznosti na zařazení prací do kategorií.

Díl 5

Nemoci z povolání

Oddíl 1

Posuzování a uznávání nemocí z povolání

§ 52

(1) Zdravotní stav osoby posuzované v souvislosti s nemocí z povolání posuzují poskytovatelé v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru pracovní lékařství.

(2) Nemoci z povolání posuzují, uznávají a vývoj zdravotního stavu osoby s uznanou nemocí z povolání sledují poskytovatelé v oboru pracovní lékařství, kteří získali povolení ministerstva k uznávání nemocí z povolání.

§ 53

(1) Poskytovatel uvedený v § 52 odst. 2 nemocí z povolání uznává na základě

- a) výsledků odborných vyšetření provedených poskytovatelem uvedeným v § 52 odst. 1 a jeho stanoviska,
- b) výsledků dalších odborných vyšetření, a
- c) ověření podmínek nemocí z povolání podle odstavce 3.

(2) Poskytovatel uvedený v § 52 odst. 1 za účelem posouzení a uznání nemocí z povolání předá poskytovateli uvedenému v § 52 odst. 2 kopii zdravotnické dokumentace v rozsahu potřebném k posouzení nemoci. Obdobně se postupuje, nespĺňuje-li nemoc posuzované osoby nadále podmínky pro trvání nemoci z povolání stanovené prováděcím právním předpisem.

(3) Při posuzování nemocí z povolání se vedle zhodnocení skutečností uvedených v § 34 odst. 2 ověřují též podmínky vzniku nemocí z povolání¹⁴⁾. Tyto podmínky ověřuje

¹³⁾ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sbor, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ Nařízení vlády č. 290/1995, kterým se vydává seznam nemocí z povolání

- a) příslušný orgán ochrany veřejného zdraví,
- b) Státní úřad pro jadernou bezpečnost, jde-li o podezření na vznik nemoci z povolání v souvislosti s prací v podmínkách ionizujícího záření,
- c) poskytovatel pracovně lékařských služeb podle § 52 odstavce 2, jde-li o podezření na vznik nemoci z povolání při výkonu práce v zahraničí, k níž byl zaměstnanec vyslán zaměstnavatelem se sídlem v České republice, a to na základě sdělení posuzovanou osobou a podrobného písemného vyjádření vysílajícího zaměstnavatele o podmínkách, za kterých byla práce v zahraničí vykonávána, popřípadě dalších zjištění z místa výkonu práce. Výsledky ověření podmínek vzniku nemoci z povolání jsou pro poskytovatele posuzujícího nemoc z povolání závazné.

(4) V případě osob trvale žijících v zahraničí se při posuzování a uznávání nemocí z povolání vychází z lékařské zprávy vydané v zemi pobytu posuzované osoby a ověřené k tomu příslušným orgánem země, pokud z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, nevyplývá jinak a jejíž překlad do Českého jazyka je úředně ověřený. Úředně ověřený překlad se nevyžaduje, jde-li o lékařskou zprávu ve slovenském jazyce.

(5) Ze závěru lékařského posudku musí být zřejmé, zda se nemoc posuzované osoby uznává jako nemoc z povolání, nebo zda nemoc posuzované osoby již nadále nesplňuje podmínky pro uznání nemoci z povolání stanovené prováděcím právním předpisem. Poskytovatel uvedený v § 52 odst. 2, který vydal lékařský posudek, zajistí neprodleně jeho prokazatelné předání osobám podle § 37 odst. 1 a dalším osobám, kterým uplatněním lékařského posudku vznikají práva nebo povinnosti, jejichž výčet je vymezen prováděcím právním předpisem.

§ 54

(1) Každý poskytovatel je povinen odeslat k poskytovateli uvedenému v § 52 odst. 1 osobu, u níž na základě odborného vyšetření vzniklo důvodné podezření na nemoc z povolání, nebo k poskytovateli uvedenému v § 52 odst. 2, je-li podezření, že nemoc již nadále nesplňuje podmínky pro uznání nemoci z povolání. Tuto povinnost má v případě důvodného podezření i zaměstnavatel.

(2) Pokud poskytovatel uvedený v § 52 odst. 2 uznal nemoc z povolání na základě chybných údajů při posuzování nemoci z povolání, provede nové posouzení zdravotního stavu posuzované osoby; na základě nového posouzení, vydá nový lékařský posudek, jímž se nemoc z povolání uzná, nebo z jehož závěru bude zřejmé, že nejde o nemoc z povolání.

(3) V případě podezření na vznik nemoci z povolání nebo podezření, že nemoc již nadále nesplňuje podmínky pro uznání nemoci z povolání, je posuzovaná osoba povinna podrobit se odbornému vyšetření indikovanému poskytovatelem uvedeným v § 52 odst. 1 nebo 2, a to u poskytovatele, kterého mu tento poskytovatel určí. Poskytovatel uvedený v § 52 odst. 1 nebo 2 určenému poskytovateli sdělí skutečnosti, které vedly k podezření podle věty první. Určený poskytovatel je povinen provést odborné vyšetření v termínu dohodnutém s posuzovanou osobou, nejdéle však do 30 dnů od dne sdělení poskytovatelem pracovně lékařských služeb.

§ 55

Zaměstnavatel je povinen umožnit pověřeným zaměstnancům poskytovatele uvedeného v § 52 odst. 1 nebo 2 vstup na pracoviště, kde zaměstnanec nebo bývalý zaměstnanec pracuje nebo pracoval za podmínek, jejichž vlivem posuzovaná nemoc z povolání vznikla, a to za

účelem zjištění dalších skutečností nebo provedení klinického testu, popřípadě odebrání vzorku materiálu nebo pořízení audiovizuálního záznamu potřebného k posouzení nemoci z povolání. Zaměstnavatel je též povinen pro zajištění objektivitu šetření a ověření podmínek vzniku nemoci z povolání umožnit vstup na pracoviště bývalému zaměstnanci.

§ 56

Prováděcí právní předpis stanoví

- a) bližší podmínky posuzování a uznávání nemocí z povolání,
- b) bližší podmínky posuzování nemocí z povolání v případech, kdy již nadále nejsou splněny podmínky pro uznání nemocí z povolání; podmínky, kdy nemoc nadále nesplňuje podmínky nemocí z povolání, a seznam nemocí, při kterých se tento posudek vydává,
- c) okruh osob, kterým poskytovatelé uvedení v § 52 odst. 2 předávají lékařský posudek o nemoci z povolání,
- d) podmínky, za kterých jde o ohrožení nemocí z povolání.

Oddíl 2

Povolení k uznávání nemocí z povolání

§ 57

(1) Ministerstvo udělí povolení k uznávání nemocí z povolání poskytovateli v oboru pracovní lékařství na základě jeho žádosti, která obsahuje

- a) identifikační údaje poskytovatele,
- b) kopii oprávnění k poskytování zdravotních služeb v oboru pracovní lékařství,
- c) rozsah a objem zdravotních služeb, které je schopen zajistit a jejich personální zajištění,
- d) technické a věcné vybavení,
- e) cenu, za kterou hodlá zdravotní služby poskytovat.

(2) Poskytovatel může podat žádost na základě výzvy zveřejněné ministerstvem. Výzva ministerstva obsahuje

- a) místo, kam se žádosti předkládají,
- b) lhůtu pro předložení žádostí,
- c) území, pro které mají být zdravotní služby poskytovány,
- d) požadavky na rozsah a objem požadovaných zdravotních služeb,
- e) období, na které mají být zdravotní služby poskytovány.

(3) Ministerstvo předložené žádosti a skutečnosti v nich uvedené posoudí a určí pořadí poskytovatelů ve vztahu k územím, pro které mají být zdravotní služby poskytovány. Povolení k uznávání nemoci z povolání udělí ministerstvo vždy poskytovateli, který se ve vztahu k území, pro které mají být zdravotní služby poskytovány, umístil nejlépe. Povolení se uděluje na dobu 5 let.

(4) Ministerstvo zveřejní seznam poskytovatelů, kterým udělilo povolení k uznávání nemocí z povolání způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Povolení k uznávání nemocí z povolání zanikne

- a) ke dni zániku oprávnění k poskytování zdravotních služeb,
- b) odejmutím povolení ministerstvem.

(6) Ministerstvo povolení k uznávání nemocí z povolání odejme

- a) na základě žádosti poskytovatele,
- b) jestliže poskytovatel přestal splňovat některou z podmínek, za nichž bylo povolení uděleno.

(7) Poskytovatel je povinen písemně oznámit ministerstvu změny všech údajů a podmínek, za nichž bylo povolení k uznávání nemocí z povolání uděleno.

(8) Na udělení povolení nevzniká právní nárok. Povolení nelze převést ani nepřechází na jiného poskytovatele. Na udělení povolení a jeho odejmutí se nevztahuje správní řád.

(9) V případě, že se pro dané území nepřihlásí ve stanoveném termínu žádný poskytovatel, zajistí posuzování nemocí z povolání ministerstvo.

Díl 6

Společná ustanovení pro posuzování zdravotní způsobilosti k práci, pracovně lékařské služby a posuzování a uznávání nemocí z povolání

§ 58

(1) Zaměstnavatelem se rozumí též bezpečnostní sbor, který vykonává práva a povinnosti podle jiného právního předpisu vůči příslušníkovi ve služebním poměru, který v něm vykonává službu.

(2) Zaměstnancem se rozumí též příslušník bezpečnostního sboru ve služebním poměru podle jiného právního předpisu (dále jen „příslušník“).

(3) Místem výkonu práce se rozumí též místo výkonu služby podle jiného právního předpisu.

Hlava V

Lékařské ozáření a klinické audity

Díl 1

Lékařské ozáření

§ 59

(1) Lékařským ozářením se pro potřeby tohoto zákona rozumí ozáření fyzických osob ionizujícím zářením, a to ozáření

- a) pacientů v rámci poskytování zdravotních služeb,
- b) zaměstnanců poskytovatele v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb,
- c) pacientů za účelem včasného vyhledání faktorů, které jsou v příčinné souvislosti se vznikem nemoci nebo zhoršením zdravotního stavu u rizikových skupin obyvatelstva, (dále jen „vyhledávací vyšetření“),
- d) zdravých osob nebo pacientů v rámci ověřování nezavedených metod,
- e) osob pro účely stanovené jinými právními předpisy; tím se rozumí ozáření prováděné pro lékařsko - právní účely bez lékařského doporučení.

(2) Klinickou odpovědností za lékařské ozáření se rozumí odpovědnost za jednotlivá lékařská ozáření, která zahrnuje zejména odůvodnění lékařského ozáření, včetně zhodnocení

cílů lékařského ozáření, jeho optimalizaci, klinické hodnocení, praktickou spolupráci s jinými ošetřujícími zdravotnickými pracovníky, popřípadě získávání informací o předchozím poskytování zdravotních služeb, poskytování informací nebo záznamů o provedeném lékařském ozáření jiným aplikujícím nebo indikujícím odborníkům na jejich žádost, poskytování informací o riziku ionizujícího záření ozařovaným osobám. Nositelem klinické odpovědnosti je aplikující odborník.

(3) Optimalizací se rozumí omezení pravděpodobných dávek ionizujícího záření

- a) pro cílové tkáně a orgány na dávky tak nízké, jimiž lze dosáhnout účelu, pro který je lékařské ozáření provedeno,
- b) pro tkáně a orgány, které nejsou cílové, na dávky tak nízké, jak lze rozumně dosáhnout v souvislosti s účelem lékařského ozáření.

s tím, že dávky ionizujícího záření musí být plánovány jednotlivě.

(4) Indikujícím odborníkem se rozumí každý ošetřující lékař nebo zubní lékař, který doporučuje se svým písemným odůvodněním pacienta k lékařskému ozáření aplikujícímu odborníkovi. Indikující odborník je povinen posoudit veškeré informace o zdravotním stavu pacienta významné pro lékařské ozáření, které jsou mu známi, tak, aby vyloučil zbytečné ozáření pacienta.

(5) Aplikujícím odborníkem se rozumí zdravotnický pracovník oprávněný provádět činnosti lékařského ozáření podle jiného právního předpisu, který rozhoduje o poskytování zdravotních služeb s využitím radiologických postupů a poskytování těchto zdravotních služeb zabezpečuje.

(6) Národními radiologickými standardy se rozumí postupy při poskytování zdravotních služeb, jejichž součástí je lékařské ozáření, které odpovídají současným poznatkům vědy a klinické medicíny (dále jen „národní radiologické standardy“).

CELEX: 31997L0043

§ 60

(1) Poskytovatel poskytující zdravotní služby, jejichž součástí je lékařské ozáření, je povinen

- a) podle národních radiologických standardů vypracovat místní radiologické standardy a zajistit jejich dodržování; při vypracování místních radiologických standardů vychází z konkrétních podmínek jednotlivých pracovišť zdravotnického zařízení a rozsahu poskytovaných zdravotních služeb,
- b) vypracovat a zajistit udržování systému zabezpečování jakosti lékařského ozáření podle národních radiologických standardů a v souladu s jinými právními předpisy pro zabezpečení požadavků na
 1. plánovaná a systematická opatření nezbytná pro uspokojivé a spolehlivé fungování zdravotnických prostředků používaných při lékařském ozáření,
 2. radiologické postupy,
 3. soubor činností, kterými je plánování, koordinace a provádění lékařského ozáření se zaměřením na zachování nebo zvyšování kvality poskytovaných zdravotních služeb, jejichž součástí je lékařské ozáření,
 4. sledování, měření, kontrolu a hodnocení zdravotnických prostředků používaných při lékařském ozáření,

- c) provádět interní klinický audit a zjistí-li za základě jeho výsledků nedostatky provést opatření za účelem jejich odstranění,
- d) zajistit provedení externího klinického auditu k tomu oprávněnými osobami; externí klinický audit se neprovádí na radiologických pracovištích zdravotnických zařízení vybavených pouze zubními rentgeny nebo kostními denzitometry.

(2) Poskytovatel je dále povinen zajistit, aby

- a) byly pacientovi nebo jeho zákonnému zástupci v případech, kdy pacient podstupuje vyšetření nebo léčbu radionuklidy, poskytnuty písemné pokyny, jak omezit dávky u osob, které přicházejí s pacientem do styku, na tak nízkou úroveň, jak lze rozumně dosáhnout, a informaci o rizicích ionizujícího záření,
- b) byly místní radiologické standardy k dispozici všem zdravotnickým pracovníkům provádějícím lékařské ozáření,
- c) při poskytování zdravotních služeb jejichž součástí je lékařské ozáření byl účasten zdravotnický pracovník se způsobilostí radiologický fyzik v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem.

(3) Registrující poskytovatel pacienta v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktický lékař pro děti a dorost je povinen na základě žádosti poskytovatele poskytujícího zdravotní služby, jejichž součástí je lékařské ozáření, předat písemné informace o zdravotním stavu pacienta významné pro lékařské ozáření. Tím není dotčena povinnost podle zákona o zdravotních službách poskytovat informace potřebné k zajištění návaznosti zdravotních služeb.

CELEX: 31997L0043

§ 61

(1) Ustanovení o lékařském ozáření se rovněž vztahují na ozáření osob, které vědomě a z vlastní vůle poskytují pomoc osobám podstupujícím lékařské ozáření.

(2) Lékařské ozáření pacientů v rámci lékařsko-právních postupů podle jiných právních předpisů¹⁵⁾ lze provádět jen ve zvlášť odůvodněných případech a za použití přiměřených technik tak, aby nebyly překročeny diagnostické referenční úrovně¹⁶⁾, a aby byly používány pouze postupy odpovídající národním radiologickým standardům.

(3) Prováděcí právní předpis stanoví

- a) principy a pravidla radiační ochrany pacientů a osob, které vědomě a z vlastní vůle podstupují lékařské ozáření,
- b) činnosti, které provádějí indikující nebo aplikující odborníci a spolupracující osoby,
- c) pro potřeby vyhledávacích vyšetření s využitím ionizujícího záření požadavky na radiační ochranu, vyšetřovací metody a způsob jejich provádění, způsob zabezpečování jakosti a operativního řízení jakosti a hodnocení dávek, sledování a vyhodnocování činnosti, zvláštní věcné, technické a personální požadavky, počty prováděných vyhledávacích vyšetření, cílovou skupinu osob a způsob jejich zvaní k vyhledávacímu vyšetření,
- d) principy a pravidla radiační ochrany osob ozařovaných pro lékařsko - právní účely bez lékařského doporučení,

¹⁵⁾ Např. zákon č. 141/1961, trestní řád.

¹⁶⁾ § 2 písm. hh zákona č. 18/1997 Sb., atomový zákon.

- e) principy a pravidla radiační ochrany ozařovaných pacientek v průběhu těhotenství a kojení.

CELEX: 31997L0043

§ 62

(1) Národní radiologické standardy obsahují zejména

- a) personální zabezpečení zdravotních služeb,
- b) technické a věcné vybavení pracovišť zdravotnického zařízení, na kterých se provádí lékařské ozáření,
- c) způsob stanovení, hodnocení a evidence dávek pacientů nebo pacientům podané aktivity,
- d) požadavky na způsob hodnocení kontroly kvality poskytovaných zdravotních služeb, jejichž součástí je lékařské ozáření, a kritéria pro její hodnocení,
- e) požadavky na přípravu pacienta k vyšetření a na průběh vlastní metody,
- f) způsob stanovení a hodnocení zátěže pacienta

(2) Národní radiologické standardy zveřejňuje ministerstvo ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví a způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Díl 2

Klinické audity

§ 63

(1) Cílem interního klinického auditu je ověřit a zhodnotit, zda zdravotní služby, jejichž součástí je lékařské ozáření, jsou prováděny v souladu s místními radiologickými standardy, popřípadě zpracování nových místních radiologických standardů, a zda je dodržován systém jakosti lékařského ozáření.

(2) Interní klinický audit se provádí jedenkrát za rok, a dále vždy při každém trvalém překročení diagnostické referenční úrovně, a to prostřednictvím osob, které mají k poskytovateli pracovně právní nebo jiný obdobný vztah.

§ 64

(1) Cílem externího klinického auditu je hodnocení místních radiologických standardů, jejich souladu s národními radiologickými standardy a dodržování místních radiologických standardů při poskytování zdravotních služeb, jejichž součástí je lékařské ozáření.

(2) Externí klinický audit může provádět právnická osoba, které bylo uděleno oprávnění k této činnosti podle tohoto zákona. O udělení oprávnění k provádění externích klinických auditů rozhoduje ministerstvo. Oprávnění nelze převést ani nepřechází na jinou právnickou osobu.

(3) Právnické osobě se udělí oprávnění k provádění externího klinického auditu na její písemnou žádost, jestliže

- a) není poskytovatelem nebo společníkem právnické osoby, která je poskytovatelem,

- b) její statutární orgán nebo jeho člen nebo člen jejího kontrolního orgánu není současně statutárním orgánem nebo jeho členem nebo členem kontrolního orgánu jiného poskytovatele a není ani poskytovatelem,
- c) má vypracována pravidla procesu hodnocení místních radiologických standardů a jejich souladu s národními radiologickými standardy (dále jen „pravidla procesu hodnocení“) pro jednotlivé oblasti lékařského ozáření; oblastmi lékařského ozáření se rozumí
 1. radiodiagnostika, včetně intervenční radiologie, kardiologie a stomatologie,
 2. radioterapie,
 3. nukleární medicína,
- d) je personálně zabezpečena pro provádění externího klinického auditu v rozsahu, pro nějž je žádáno o udělení oprávnění.

(4) Prováděcí právní předpis stanoví minimální požadavky na

- a) způsob a postupy hodnocení místních radiologických standardů a jejich souladu s národními radiologickými standardy,
- b) personální zabezpečení provádění externího klinického auditu.

§ 65

(1) Žádost o udělení oprávnění k provádění externího klinického auditu kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahuje

- a) obchodní firmu nebo název a sídlo žadatele, v případě právnické osoby se sídlem mimo území České republiky též sídlo podniku nebo organizační složky podniku právnické osoby na území České republiky,
- b) identifikační číslo, bylo-li přiděleno,
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení, státní občanství, místo trvalého pobytu na území České republiky nebo v případě osoby bez trvalého pobytu na území České republiky bydliště mimo území České republiky a popřípadě místo hlášeného pobytu na území České republiky a datum narození osob, které jsou statutárním orgánem žadatele nebo jeho členy nebo které jednají jménem právnické osoby zapisované do obchodního nebo obdobného rejstříku před jejím vznikem,
- d) datum, od kterého hodlá externí klinický audit provádět,
- e) oblast lékařského ozáření, pro kterou má být oprávnění uděleno.

(2) Žadatel k žádosti o udělení oprávnění k provádění externího klinického auditu připojí

- a) prohlášení, že není poskytovatelem a ani společníkem právnické osoby, která je poskytovatelem,
- b) prohlášení jejího statutárního orgánu nebo jeho členů nebo členů jejího kontrolního orgánu, že nejsou současně statutárním orgánem nebo jeho členy nebo členy kontrolního orgánu jiného poskytovatele a ani jiným poskytovatelem,
- c) doklad o tom, že právnická osoba byla zřízena nebo založena, pokud se nezapisuje do obchodního nebo obdobného rejstříku nebo pokud zápis ještě nebyl proveden, nebo doklad o tom, že právnická osoba je zapsána do obchodního nebo obdobného rejstříku; je-li žadatelem právnická osoba se sídlem mimo území České republiky, připojí výpis z obchodního nebo obdobného rejstříku vedeného ve státě sídla a doklad o tom, že právnická osoba, popřípadě podnik nebo organizační složka podniku právnické osoby na území České republiky byly zapsány do obchodního rejstříku, pokud zápis již byl

- proveden; doklad o zápisu do obchodního nebo obdobného rejstříku nebo výpis z těchto rejstříků nesmí být starší 3 měsíců,
- d) seznam osob, jejichž prostřednictvím bude externí klinický audit prováděn, s uvedením jména, popřípadě jmen, a příjmení; u zdravotnických pracovníků se dále uvede jejich odborná nebo specializovaná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání a u ostatních osob jejich vzdělání s uvedením studijního programu a oboru, ve které bylo získáno,
 - e) pravidla procesu hodnocení pro jednotlivé oblasti lékařského ozáření.

§ 66

(1) Rozhodnutí o udělení oprávnění k provádění externího klinického auditu kromě náležitostí stanovených správním řádem dále obsahuje

- a) obchodní firmu nebo název, sídlo, v případě právnické osoby se sídlem mimo území České republiky též sídlo podniku nebo organizační složky podniku právnické osoby na území České republiky a identifikační číslo, bylo-li přiděleno,
- b) datum, od kterého lze externí klinický audit provádět,
- c) oblasti lékařského ozáření, pro které se oprávnění uděluje.

(2) Ministerstvo zašle stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí o udělení oprávnění k provádění externího klinického auditu do 30 dnů od právní moci rozhodnutí místně příslušnému správci daně vykonávajícímu správu daně z příjmů a místně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení.

(3) Ministerstvo zveřejňuje seznam osob oprávněných k provádění externího klinického auditu, s uvedením údajů uvedených v odstavci 1, způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 67

(1) Právnická osoba, které bylo uděleno oprávnění k provádění externího klinického auditu, je povinna zveřejnit pravidla procesu hodnocení způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Právnická osoba, které bylo uděleno oprávnění k provádění externího klinického auditu, je povinna písemně oznámit ministerstvu všechny změny týkající se údajů obsažených v rozhodnutí o udělení oprávnění, v žádosti o udělení oprávnění a v dokladech předkládaných s touto žádostí a doložit tyto změny příslušnými doklady. Změny podle věty první musí být oznámeny do 15 dnů ode dne, kdy k nim došlo.

(3) Týká-li se změna údaje, který není uveden v rozhodnutí o udělení oprávnění k provádění externího klinického auditu a jsou-li nadále splněny podmínky stanovené pro provádění hodnocení, provede ministerstvo o této změně záznam do spisu; v ostatních případech rozhodne ministerstvo podle okolností o změně oprávnění nebo o jeho odejmutí.

§ 68

(1) Oprávnění k provádění externího klinického auditu zaniká

- a) zánikem právnické osoby, která získala toto oprávnění,
- b) výmazem právnické osoby se sídlem mimo území České republiky z obchodního rejstříku,
- c) rozhodnutím ministerstva o odejmutí oprávnění.

(2) Ministerstvo odejme oprávnění k provádění externího klinického auditu, jestliže osoba, které bylo uděleno

- a) přestala splňovat některou z podmínek stanovených v § 64 odst. 3, nebo
- b) o odejmutí oprávnění požádala.

(3) Ministerstvo může odejmout oprávnění k provádění externího klinického auditu, jestliže právnická osoba, závažným způsobem nebo opakovaně porušila některou z povinností uvedených v § 67 odst. 1 nebo 2 nebo v § 70 odst. 2 nebo externí klinický audit provedla prostřednictvím osoby vyloučené z provádění externího klinického auditu podle § 70 odst. 3.

§ 69

Ministerstvo zašle stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí o změně nebo odejmutí oprávnění k provádění externího klinického auditu do 30 dnů od právní moci rozhodnutí subjektům uvedeným v § 66 odst. 2.

§ 70

(1) Právnická osoba, které bylo uděleno oprávnění k provádění externího klinického auditu, provede hodnocení na základě smlouvy uzavřené mezi poskytovatelem a touto osobou. Externí klinický audit musí být proveden do 12 měsíců ode dne uzavření smlouvy. Právnická osoba provádějící externí klinický audit má nárok na úplatu za provedení auditu za podmínek a ve výši sjednané ve smlouvě.

(2) Právnická osoba provádějící externí klinický audit je při provádění hodnocení povinna

- a) postupovat nestranně,
- b) dodržovat pravidla procesu hodnocení.

(3) Z provádění externího klinického auditu je vyloučena osoba, která je v pracovněprávním vztahu nebo v jiném právním vztahu závislé práce k poskytovateli, u něhož má být audit proveden, nebo vykonává pro tohoto poskytovatele funkci odborného zástupce nebo je společníkem tohoto poskytovatele, jeho statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu nebo členem jeho kontrolního orgánu.

§ 71

(1) Právnická osoba, která provedla externí klinický audit, vydá poskytovateli potvrzení o splnění podmínek hodnocení místních radiologických standardů a jejich souladu s národními radiologickými standardy (dále jen „potvrzení“), jestliže jsou

- a) místní radiologické standardy v souladu s národními radiologickými standardy, a
- b) dodržovány místní radiologické standardy při poskytování zdravotních služeb, jejichž součástí je lékařské ozáření.

Potvrzení se vydává na dobu 4 let.

(2) Potvrzení obsahuje

- a) údaje o právnické osobě, která provedla externí klinický audit, jimiž jsou obchodní firma nebo název, sídlo, v případě právnické osoby se sídlem mimo území České republiky též sídlo podniku nebo organizační složky podniku právnické osoby na území České republiky a identifikační číslo, bylo-li přiděleno,
- b) údaje o poskytovateli, jimiž jsou

1. v případě fyzické osoby jméno, popřípadě jména, příjmení a místo jejího trvalého pobytu na území České republiky nebo v případě fyzické osoby bez trvalého pobytu na území České republiky bydliště mimo území České republiky a místo hlášeného pobytu na území České republiky, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, a datum narození,
 2. v případě právnické osoby obchodní firmu nebo název, její sídlo, v případě právnické osoby se sídlem mimo území České republiky též sídlo podniku nebo organizační složky podniku právnické osoby na území České republiky, a identifikační číslo, bylo-li přiděleno,
- c) oblasti lékařského ozáření, pro které bylo potvrzení vydáno a místo poskytování zdravotních služeb,
- d) datum vydání potvrzení.

(3) Právnická osoba provádějící externí klinický audit vede evidenci poskytovatelů, kterým vydala potvrzení. V evidenci jsou vedeny o poskytovateli údaje uvedené v potvrzení.

Hlava VI

Ochranné léčení

§ 72

(1) Ochranné léčení se vykonává na základě pravomocného rozhodnutí soudu o uložení ochranného opatření (dále jen „rozhodnutí soudu“)

- a) mimo výkon trestu odnětí svobody
 1. za současného omezení na svobodě jako ochranné léčení formou lůžkových zdravotních služeb, nebo
 2. jako ochranné léčení formou ambulantních zdravotních služeb,
- b) vedle výkonu trestu odnětí svobody ve zdravotnických zařízeních Vězeňské služby formou ambulantních zdravotních služeb nebo jednodenních zdravotních služeb; podmínky výkonu ochranného léčení nesmí ovlivnit podmínky výkonu trestu odnětí svobody.

(2) Účelem ochranného léčení je léčení duševní poruchy nebo poruchy chování, kterou pacient trpí a na jejímž základě spáchal trestný čin nebo čin jinak trestný, nebo léčení závislosti na návykových látkách, pokud byl trestný čin spáchán pod vlivem návykové látky nebo v souvislosti s jejím užíváním.

(3) Při výkonu ochranného léčení dochází k omezení lidských práv v takové míře, která je nezbytná k dosažení účelu ochranného léčení.

§ 73

(1) Poskytovatelé lůžkových zdravotních služeb jsou povinni, pokud dále není stanoveno jinak, zajistit ochranné léčení mimo výkon trestu odnětí svobody,

- a) pokud jsou oprávněni poskytovat zdravotní služby v oboru, do jehož náplně tyto činnosti patří podle jiného právního předpisu,
- b) zdravotnické zařízení nebo jeho část, v němž má být ochranné léčení vykonáváno, je zabezpečeno tak, aby bylo možné co nejúčinněji zabránit svémocnému vzdálení se pacienta v ochranném léčení,

- c) je zaveden systémy umožňující ve zdravotnickém zařízení sledovat pacienty v ochranném léčení; může být zaveden pouze takový systém sledování pacientů, při němž je respektováno jejich osobní soukromí a důstojnost.

(2) Poskytovatelé ambulantních zdravotních služeb, pokud jsou oprávněni poskytovat zdravotní služby v oboru, do jehož náplně tyto činnosti patří podle jiného právního předpisu, jsou povinni výkon ochranného léčení mimo výkon trestu odnětí svobody zajistit vždy.

S tímto ustanovením rozhodně nelze souhlasit. Znamená to, že například psychiatr, který je oprávněn poskytovat zdravotní služby v tomto oboru, byť se specializuje například na psychoterapii, léčbu depresí, psychoanalýzu a pro naplněnou kapacitu třeba ani nepřijímá nové pacienty do péče, je bez dalšího povinen převzít do péče osobu s ambulantním ochranným psychiatrickým léčením. Je znám případ psychiatra, který byl pobodán nepřítelným pacientem, tento pacient byl asi po dvou létech propuštěn z ústavní ochranné léčby a soud pobodaného psychiatra vyzval, aby převzal tohoto pacienta do ambulantní ochranné léčby. Psychiatr to odmítl, protože takovou povinnost nemá – nyní by to již odmítnout nemohl...Ambulantní ochranné léčení může poskytovat i ústavní zdravotnické zařízení, tak jak poskytuje běžně i jiné ambulantní služby, tedy v daném případě například i psychiatrická léčebna nebo klinika. Zatěžovat tím soukromé lékaře a ukládat jim to jako povinnost, pokud to dělat nechtějí, je nesprávné a zbytečné.

(3) Ochranné léčení vedle výkonu trestu odnětí svobody se vykonává ve zdravotnických zařízeních Vězeňské služby, jsou-li pro poskytování zdravotních služeb splněny podmínky stanovené zákonem o zdravotních službách. Zdravotnické zařízení Vězeňské služby je součástí věznice.

(4) Ochranné léčení vedle výkonu trestu odnětí svobody vykonává poskytovatel¹⁷⁾ ve zdravotnických zařízeních, která jsou součástí věznice.

(5) Prováděcí právní předpis stanoví seznam věznic, ve kterých se poskytují zdravotní služby v rámci ochranného léčení.

§ 74

(1) Poskytovatel zajišťující ochranné léčení mimo výkon trestu odnětí svobody formou lůžkových zdravotních služeb je vedle práv stanovených zákonem o zdravotních službách oprávněn odmítnout přijetí pacienta k výkonu ochranného léčení, jestliže by přijetím pacienta bylo překročeno únosné pracovní zatížení; v případě odmítnutí přijetí pacienta se postupuje podle zákona o zdravotních službách.

(2) Poskytovatel zajišťující ochranné léčení mimo výkon trestu odnětí svobody formou lůžkových zdravotních služeb

- a) může zakázat

¹⁷⁾ Zákon č..... Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování

1. návštěvy u pacienta,
 2. používání telefonu pacientem, nebo
 3. předávání korespondence pacientovi,
- jestliže je důvodné podezření, že by závažným způsobem narušovaly léčebný plán; z tohoto důvodu může rovněž kontrolovat balíky pacienta; důvody, které k zákazu nebo ke kontrole balíků vedly, zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi,
- b) může nepovolit pacientovi krátkodobé opuštění zdravotnického zařízení,
 - c) požadovat po soudu úhradu nákladů spojených se zajištěním účasti pacienta na soudním jednání, v případě, že soud požaduje zajištění účasti pacienta na soudním jednání,
 - d) požadovat doprovod orgány Policie České republiky, jde-li o pacienta, jehož účast u soudu poskytovatel zajišťuje a který by mohl být nebezpečný sobě nebo okolí, popřípadě hrozí-li nebezpečí jeho útěku.

(3) Poskytovatel zajišťující ochranné léčení mimo výkon trestu odnětí je povinen zajistit, aby byl pacient při přijetí do ochranného léčení prokazatelně seznámen se svými právy a povinnostmi souvisejícími s poskytováním zdravotních služeb ve zdravotnickém zařízení při výkonu ochranného léčení, s léčebným plánem, s vnitřním řádem zdravotnického zařízení lůžkových zdravotních služeb (dále jen „vnitřní řád“), pokud podání těchto informací nevyklučují jeho zdravotní stav. Záznam o seznámení pacienta s jeho právy a povinnostmi je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi, záznam podepíše zdravotnický pracovník, svědek, který je přítomen podání informace, a pacient. Povinnost podávat pacientovi informace o jeho zdravotním stavu a navržených zdravotních službách podle zákona o zdravotních službách není postupem podle věty první dotčena. Do zdravotnické dokumentace se rovněž zaznamená případný nesouhlas pacienta s navrženým léčebným plánem.

§ 75

(1) Poskytovatel zajišťující ochranné léčení mimo výkon trestu odnětí svobody formou lůžkových zdravotních služeb může pacientovi na základě jeho žádosti povolit krátkodobé opuštění zdravotnického zařízení a to po posouzení zdravotního stavu pacienta; za tím účelem mu vystaví propustku.

(2) Propustku lze vystavit, je-li zdravotní stav pacienta stabilizovaný a lze-li důvodně předpokládat, že v průběhu krátkodobého opuštění zdravotnického zařízení nedojde k jeho změně, která by vedla k poruše chování, v jejíž souvislosti bylo ochranné léčení nařízeno. Povolení krátkodobého opuštění zdravotnického zařízení nesmí být v rozporu s účelem ochranného léčení a nesmí narušit léčebný plán pacienta.

(3) Žádost pacienta podle odstavce 1 obsahuje důvody pro krátkodobé opuštění zdravotnického zařízení, dobu, na kterou se povolení žádá, a adresu místa, na němž se bude pacient zdržovat. Propustka obsahuje jméno, popřípadě jména, příjmení pacienta, datum jeho narození, dobu, na níž je vystavena, a adresu místa, na němž se pacient bude zdržovat. Písemná žádost nebo záznam o jejím ústním podání a kopie propustky je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi. Jestliže poskytovatel odmítne propustku vystavit, je součástí zdravotnické dokumentace záznam o odmítnutí, v němž se uvedou důvody odmítnutí.

(4) Pokud poskytovatel odmítne vydat propustku, může pacient podat novou žádost nejdříve za 7 dní ode dne zamítnutí původní žádosti.

§ 76

(1) Poskytovatel zajišťující ochranné léčení mimo výkon trestu odnětí svobody může v případě, porušuje-li pacient závažným způsobem léčebný plán ochranného léčení, podat soudu, který ochranné léčení nařídil, návrh na změnu způsobu jeho výkonu¹⁸⁾. Pokud je ochranné léčení poskytováno vedle výkonu trestu odnětí svobody, podává soudu návrh na změnu způsobu výkonu ochranného léčení ředitel věznice.

(2) Poskytovatel zajišťující ochranné léčení mimo výkon trestu odnětí je povinen oznámit soudu, který ochranné léčení nařídil, že

- a) nemůže zajistit přijetí pacienta do ochranného léčení vykonávaného formou lůžkových služeb z důvodů uvedených v § 74 odst. 1; součástí tohoto oznámení je odůvodnění odmítnutí přijetí pacienta a sdělení předpokládaného termínu jeho možného přijetí,
- b) pacient, kterému bylo nařízeno ochranné léčení vykonávané formou
 1. lůžkových zdravotních služeb nebo ambulantních zdravotních služeb v termínu stanoveném soudem nenastoupil k výkonu ochranného léčení,
 2. lůžkových zdravotních služeb se svémocně ze zdravotnického zařízení vzdálil,
 3. ambulantních zdravotních služeb se nedostavuje k lékařským prohlídkám stanoveným v léčebném plánu,
- c) pacient byl na základě náhlé změny zdravotního stavu, která nesouvisí s ochranným léčením vykonávaným formou lůžkových služeb, přeložen na jiné pracoviště poskytovatele vykonávajícího ochranné léčení nebo do zdravotnického zařízení jiného poskytovatele; byl-li pacientovi ustanoven soudem opatrovník, poskytovatel mu tuto skutečnost rovněž oznámí.

Poskytovatel oznámení učiní do 24 hodin od skutečnosti, kdy skutečnost uvedená v písmenu a) až c) nastala.

§ 77

(1) Pacient je vedle povinností stanovených zákonem o zdravotních službách při výkonu ochranného léčení povinen

- a) podrobit se léčebnému plánu stanovenému pro ochranné léčení, včetně všech zdravotních výkonů, které jsou součástí léčebného plánu,
- b) podrobit se na základě odůvodněného požadavku ošetřujícího lékaře osobní prohlídce v zájmu zajišťování vnitřního řádu a vyloučení toho, aby u sebe neměl věc, kterou by narušoval léčebný plán lůžkových zdravotních služeb,
- c) umožnit zaměstnancům určeným poskytovatelem kontrolu svých osobních věcí,
- d) oznámit v případě krátkodobého opuštění zdravotnického zařízení adresu, na které se bude zdržovat a toto místo pobytu dodržet; pokud odmítne sdělit tuto skutečnost poskytovatel propustku nevystaví.

(2) Pacientovi je zakázáno

- a) vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky,
- b) požívat léčivé přípravky bez indikace ošetřujícího lékaře,
- c) hrát hry, z nichž by pro něj vyplývaly finanční nebo jiné výhody nebo nevýhody,
- d) úmyslně se poškozovat na zdraví,
- e) nechat se v době výkonu ústavního ochranného léčení tetovat nebo tetovat jiné osoby nebo podstupovat a vykonávat kosmetické a jiné úkony zasahující do integrity těla.
- f) chovat se agresivně vůči ostatním pacientům nebo jiným osobám.

¹⁸⁾ § 351a trestního řádu

§ 78

(1) Náklady souvisejících s výkonem ochranného léčení u osob, které nejsou účastníky veřejného zdravotního pojištění podle jiného právního předpisu, hradí stát prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti.

(2) Vyúčtování podle odstavce 1 zašle poskytovatel Ministerstvu spravedlnosti nejpozději do 15. dne následujícího kalendářního měsíce po kalendářním čtvrtletí v němž byly zdravotní služby poskytnuty.

(3) Stát takto vynaložené náklady může prostřednictvím celních správ¹⁸⁾ vymáhat na pacientovi.

Hlava II Správní delikty

§ 79

(1) Poskytovatel se dopustí správního deliktu tím, že

- a) poskytne zdravotní služby bez písemného souhlasu pacienta, pokud je písemná forma souhlasu stanovena,
- b) v rozporu s § 13 ukončí těhotenství po uplynutí lhůty 12 týdnů jeho trvání,
- c) nezajistí, aby byla pacientovi před poskytnutím zdravotní péče podle § 13 odst. 1 nebo § 16 odst. 1 podána informace podle § 13 odst. 2 nebo § 16 odst. 2,
- d) ustaví odbornou komisi, jejíž složení nebo vztah jejího člena k poskytovateli je v rozporu s § 14 odst. 2, § 18 odst. 2, § 20 odst. 1 nebo § 22 odst. 1,
- e) poskytne zdravotní služby podle § 17 odst. 2, § 19 odst. 2 nebo § 21 odst. 2 bez písemného souhlasu pacienta nebo kladného stanoviska odborné komise,
- f) poskytne zdravotní služby podle § 15 odst. 1, § 17 odst. 3, nebo § 21 odst. 3 bez písemného souhlasu zákonného zástupce, kladného stanoviska odborné komise nebo souhlasu soudu,
- g) provede sterilizaci, kastraci nebo psychochirurgický výkon z jiných důvodů nebo jiné osobě než je stanoveno v § 14 odst. 1 nebo § 15 odst. 1, § 17 nebo § 21,
- h) umožní provedení zásahu do lidského geonomu z jiných důvodů, než je stanoveno v § 24 odst. 1, nebo vytvoří podmínky pro provádění takového zásahu,
- i) umožní v rozporu s § 24 odst. 2 provedení postupů, jejichž účelem je vytvořit lidskou bytost, nebo vytvoří podmínky pro provádění takových postupů nebo umožní vytvoření nové lidské bytosti,
- j) umožní postupy v rozporu s § 24 odst. 3 nebo vytvoří podmínky pro provádění takových postupů,
- k) odebere krev v rozporu s § 25 odst. 2,
- l) vydá lékařský posudek, i když k jeho vydání není podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů není oprávněn,
- m) vědomě vydá lékařský posudek neodpovídající zdravotnímu stavu nebo zdravotní způsobilosti pacienta,
- n) nevydá posudek ve lhůtě stanovené v § 36 odst. 1,

¹⁸⁾ §2 písm. d) a § 5 odst. 4 písm. m) zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě ČR

- o) nepostoupí návrh na přezkoumání lékařského posudku ve lhůtě stanovené v § 39 odst. 4),
- p) v rozporu s § 40 odst. 3 písm. a) nepředloží podklady vyžádané krajským úřadem a ve lhůtě jím určené,
- q) uzná nemoc z povolání, i když není oprávněn nemoci z povolání uznávat, nebo
- r) neodešle podle § 54 odst. 1 osobu, u níž na základě odborného vyšetření vzniklo důvodné podezření na nemoc z povolání, nebo je-li podezření, že nemoc již nadále nesplňuje podmínky pro uznání nemoci z povolání, k příslušnému poskytovateli.

(4) Poskytovatele provádějící metody asistované reprodukce se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 7 ukončí skladování zmrazených embryí,
- b) v rozporu s § 8 odst. 3 neuchová údaje o zdravotním stavu anonymního dárce po dobu 40 let od provedení umělého oplodnění, nebo
- c) v rozporu s § 9 odst. 1 nezveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup údaje o úspěšnosti metod provádění umělého oplodnění.

(5) Poskytovatel ověřující nezavedené metody se dopustí správního deliktu tím, že

- a) provádí ověření nezavedené metody bez souhlasu ministerstva,
- b) provádí ověřování nezavedené metody v rozporu s § 27 odst. 2 nebo 3,
- c) neukončí ověřování nezavedené metody, jestliže mu byl podle § 30 odst. 3 odejmut souhlas s ověřováním,
- d) v rozporu s § 31 písm. b) neuzavře pojistnou smlouvu,
- e) neustaví etickou komisi,
- f) v rozporu s § 33 odst. 1 písm. a) nepodává zprávy o jednotlivých etapách ověřování nezavedené metody,
- g) v rozporu s § 33 odst. 1 písm. b) neprodleně nepřeruší nebo nezastaví ověřování nezavedené metody,
- h) nesplní oznamovací povinnost podle § 33 odst. 1 písm. c),
- i) v rozporu s § 33 odst. 1 písm. d) neumožní osobám pověřeným ministerstvem nebo členům etické komise provádění kontroly, nebo
- j) v rozporu s § 33 odst. 2 nepředloží závěrečnou zprávu o výsledku ověřování nezavedené metody.

(6) Poskytovatel pracovně lékařských služeb se dopustí správního deliktu tím, že

- a) nesplní oznamovací povinnost podle § 48 písm. d), nebo
- b) nepodá podle § 48 odst. 1 písm. e) podnět inspekčnímu orgánu státního dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci.

(7) Poskytovatel poskytující zdravotní služby, jejichž součástí je lékařské ozáření, se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 60 odst. 1 písm. b) nevypracuje systém zabezpečování jakosti lékařského ozáření,
- b) nezajistí dodržování místních radiologických standardů nebo systému zabezpečování jakosti lékařského ozáření,
- c) v rozporu s § 60 odst. 1 písm. d) nezajistí provedení externího klinického auditu,
- d) v rozporu s § 60 odst. 2 písm. b) nezajistí, aby byly místní radiologické standardy k dispozici všem zdravotnickým pracovníkům provádějícím lékařské ozáření,

- e) nezajistí, aby pacientovi nebo jeho zákonnému zástupci byly poskytnuty písemné pokyny podle § 60 odst. 2 písm. a), nebo
- f) neprovádí interní klinické audity podle § 63 odst. 1.

(8) Poskytovatel lůžkových zdravotních služeb se dopustí správního deliktu tím, že

- a) nezajistí ochranné léčení mimo výkon trestu odnětí svobody, i když jsou splněny podmínky podle § 73 odst. 1,
- b) v rozporu s § 74 odst. 2 písm. a) nezaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi důvody, které vedly k zákazu nebo ke kontrole balíků,
- c) nezajistí podání informace pacientovi podle § 74 odst. 3, nebo
- d) nesplní oznamovací povinnost podle § 76 odst. 2.

(9) Poskytovatel ambulantních zdravotních služeb, se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 73 odst. 2 nezajistí ochranné léčení mimo výkon trestu odnětí svobody.

Viz připomínka k § 73 odstavec 2

(10) Za správní delikt se uloží

- a) pokuta do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 3 písm. a), c),
- b) pokuta do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a), b), e) až g), i), q), odstavec 3 písm. d), e), g), j), odstavec 5 písm. c),
- c) pokuta do 300 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c), d), h), j), l), m), odstavec 2 písm. a) až c), odstavec 3 písm. b), f), i), odstavec 5 písm. f), odstavec 6 písm. a) až d), odstavec 7,
- d) pokuta do 200 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. k), r), odstavec 4 písm. a), b), odstavec 5 písm. a), b),
- e) pokuta do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. n) až p), odstavec 3 písm. h), odstavec 5 písm. d), e).

§ 80

(1) Právnícká osoba se dopustí správního deliktu tím, že neoprávněně provádí externí klinický audit.

(2) Právnícká osoba, která má oprávnění k provádění externího klinického auditu, se dopustí správního deliktu tím, že

- a) nezveřejní pravidla procesu hodnocení podle § 67 odst. 1,
- b) nesplní oznamovací povinnost podle § 67 odst. 2,
- c) při provádění externího klinického auditu nepostupuje nestranně,
- d) při provádění externího klinického auditu nedodrží hodnotící standardy nebo pravidla procesu hodnocení, nebo
- e) provede externí klinický audit osobou vyloučenou z tohoto hodnocení podle § 70 odst. 3.

(3) Za správní delikt se uloží

- a) pokuta do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1,
- b) pokuta do 300 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. a) až d),
- c) pokuta do 200 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. e).

§ 81

(1) Zaměstnavatel se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu § 46 písm. a) nezajistí pro všechny své zaměstnance za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy pracovně lékařské služby,
- b) v rozporu § 46 písm. b) neumožní pověřeným zaměstnancům poskytovatele pracovně lékařských služeb vstup na každé pracoviště nebo jim nesdělí potřebné informace,
- c) nevybaví zaměstnance žádostí podle § 46 písm. d),
- d) nezajistí měření nebo expertizy odůvodněně vyžádané poskytovatelem pracovně lékařských služeb podle § 48 odst. 2, nebo
- e) neodešle v souladu s § 54 odst. 1 osobu, u níž na základě odborného vyšetření vzniklo důvodné podezření na nemoc z povolání, nebo je-li podezření, že nemoc již nadále nesplňuje podmínky pro uznání nemoci z povolání k příslušnému poskytovateli.

(2) Za správní delikt se uloží

- a) pokuta do 2 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a),
- b) pokuta do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b),
- c) pokuta do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c) až e).

§ 82

(1) Právní osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno oprávněně požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výše pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání, jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezhájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednává

- a) krajský úřad, v jehož správním obvodu byly spáchány, jde-li o správní delikty podle § 81
- b) správní orgán příslušný k udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb, jde-li o správní delikty podle § 79.
- c) ministerstvo, jde-li o správní delikty podle § 80.

(5) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

(6) Pokutu vybírá a vymáhá správní orgán, který ji uložil. Příjem z pokuty je příjmem rozpočtu, z něhož je hrazena činnost správního orgánu, který pokutu uložil.

§ 83

Správní orgán, který uložil poskytovateli sankci podle tohoto zákona, zašle opis rozhodnutí o uložení sankce zdravotním pojišťovnám, se kterými má poskytovatel uzavřenu smlouvu o poskytování a úhradě zdravotních služeb.

Hlava VIII
Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

§ 84
Společná ustanovení

Používá-li tento zákon pojem dárce nebo darování, nemyslí se tím darování podle jiného právního předpisu.

§ 85

Zmocňovací ustanovení

(1) Ministerstvo vydá vyhlášku k provedení § 9 odst. 3, § 51, § 52 odst.3, § 59 odst. 6 a § 64 odst. 4.

(2) Ministerstvo vydá vyhlášku v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy k provedení § 43 odst. 5.

(3) Ministerstvo vydá vyhlášku v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí k provedení § 56.

(4) Ministerstvo vydá vyhlášku v dohodě s Státním úřadem pro jadernou bezpečnost k provedení § 61 odst. 4.

(5) Ministerstvo spravedlnosti vydá vyhlášku v dohodě s ministerstvem k provedení § 73 odst. 5.

Přechodná ustanovení

§ 86

(1) Pokud byla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona předložena žádost za účelem zajištění poskytnutí specifických zdravotních služeb, dokončí se posouzení této žádosti podle dosavadních právních předpisů.

(2) Údaje o úspěšnosti metod umělého oplodnění u jednotlivých poskytovatelů a průměrnou úspěšnost pro jednotlivé metody umělého oplodnění podle § 9 odst. 1 poprvé zveřejní ministerstvo 30.6. 2010.

(3) Poskytovatelé ověřující nezavedenou metodu podle dosavadních právních předpisů jsou povinni žádost o souhlas s ověřováním nezavedené metody podle tohoto zákona předložit ministerstvu do 3 měsíců ode dne nebytí jeho účinnosti. Nezavedenou metodu mohou poskytovatelé ověřovat do doby rozhodnutí o žádosti.

§ 87

(4) Ministerstvo uveřejnění Národní radiologické standardy podle § 62 odst. 2 do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(5) Poskytovatel poskytující zdravotní služby, jejichž součástí je lékařské ozáření, je povinen

- a) místní radiologické standardy podle § 60 odst. 1 písm. a) zpracovat do 6 měsíců ode dne uveřejnění Národních radiologických standardů,
- b) provést první interní klinický audit podle § 63 do 9 měsíců od uveřejnění Národních radiologických standardů,
- c) uzavřít smlouvu podle § 70 odst. 1 na provedení externího klinického auditu na všech svých pracovištích poskytujících lékařské ozáření do 12 měsíců od uveřejnění seznamu podle § 66 odst. 3.

§ 88

(1) Poskytování pracovně lékařských služeb v rozsahu a způsobem stanoveným tímto zákonem musí být zajištěno nejpozději do 1 roku od nabytí jeho účinnosti. Do té doby se použijí dosavadní právní předpisy upravující poskytování závodní preventivní péče; tím není dotčena povinnost zaměstnavatele hradit závodní preventivní péči v rozsahu stanoveném pro pracovně lékařské služby podle tohoto zákona, a to ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Lékařské posudky vydané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se přezkoumají podle dosavadních právních předpisů.

§ 89

(1) Ministerstvo zveřejní první výzvu pro podání žádosti o vydání povolení k uznávání nemocí z povolání do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona.

(2) Posuzování nemocí z povolání započaté před vydáním povolení k uznávání nemocí z povolání podle tohoto zákona se dokončí podle právních předpisů platných před nabytím účinnosti tohoto zákona.

(3) Poskytovatelé pracovně lékařských služeb, kteří jsou uvedeni v příloze Seznam středisek nemocí z povolání, která nemoci z povolání uznávají, vyhlášky č. 342/1997 Sb., kterou se stanoví postup při uznávání nemocí z povolání a vydává seznam zdravotnických zařízení, která tyto nemoci uznávají, ve znění pozdějších předpisů, tyto nemoci uznávají do zveřejnění seznamu podle § 57 odst. 4. Ministerstvo jim termín zveřejnění seznamu sdělí nejméně 30 dnů před jeho zveřejněním.

(4) Poskytovatelé uvedení v odstavci 3 dokončí uznání nemocí z povolání v případech, které započali přede dnem oznámení podle odstavce 3.

§ 90

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1.1. 2009.